

SCLOVENEK

Naročnine mesečne
25 Din, za inozemstvo
40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2939 — nočna 2994, 2996 in 2998

Izbraja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563 Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Narodne manjšine

Prva med državami, ki so se obvezale, da bodo na poseben, od velesil predpisan način ščitile pravice narodnih manjšin v mejah svojega lastnega ozemlja, je bila Poljska, ki je dne 28. junija 1919 z velesilami podpisala manjšinsko pogodbo. Mirovne pogodbe sklenjene z Nemčijo (Versailles), z Avstrijo (Saint Germain), z Madjarsko (Trianon) in z Bolgarijo (Neully) so naložile podobne obveznosti vsem evropskim državam, izvemši velesil samih in Rusije, ki je na mirovni konferenci sploh bilo ni. Tako so v mednarodnem pravu nastale narodne manjšine, ki so mednarodno zavarovane, in narodne manjšine, ki te zaščite ne poznajo. Tako je bilo mednarodno pravno mogoče, da je naša država bila obvezana spoštovati italijansko narodno manjšino, ki je črpala iz saint germainске mirovne pogodbe tudi pravico, da se je pri Zvezi narodov, ki je postala čuvar narodnih manjšin po vsem svetu, pritoževala, med tem ko mnogo bolj številne jugoslovanske narodne manjšine v Italiji te pravice niso imele, ker tudi niso uživale mednarodno obvezne zaščite. Medtem ko je katerakoli država, članica Zveze narodov imela pravico poklicati pred svoj sodni stol vsako manjšo evropsko državo zaradi vprašanja njenih narodnih manjšin, nobeni državi ni bila dana pravna podlaga za priziv na Zvezo za narodne manjšine živče v Italiji, v Franciji in v Angliji.

Ta absurdna napol rešitev manjšinske zaščite je ena največjih ran, na kateri bo-leha mirovno delo iz let 1919 in 1920. Zato ni čuda, če so se evropske države zaporedoma temu upirale. Prva je bila Litva, ki je 1925 v svoji borbi proti Poljski zahtevala, da naj se manjšinska zaščita izluči iz pravne okvira Zveze narodov in podvrže normam nove mednarodne konvencije za zaščito narodnih manjšin, ki naj jo podpisajo brez izjeme vse države. Predlog je seveda utonil v žlobudranju ženevskega zbora. Drugo veliko ofenzivo je začela voditi leta 1927 Nemčija in sicer zgolj za zaščito svojih lastnih nemških manjšin po svetu in ne morda iz kakšnih višjih razlogov mednarodne etike. Tudi nemški predlog, ki je takrat sprožil zelo veliko prahu, se je udušil v ženevskih pisarnah in ni pustil za seboj drugega kot nekoliko popravljeno in pospešeno poslovanje v reševanju manjšinskih pritožb. Drugo je ostalo pri starem.

Najnovejši sunek, in ta je dal povoda današnjemu članku, pa je prišel iz Poljske. Stalni poljski delegat pri Zvezi narodov grof Raczyński je namreč 10. aprila letos prosil tajnika Zveze narodov, naj postavi na dnevni red prihodnjega zasedanja Zveze narodov v septembru sledeči predlog:

»Z ozirom na dejstvo, da dosedanje veljavne pogodbe za zaščito manjšin večejo samo nekatere člane Zveze narodov, med tem ko so drugi člani vsake obveznosti v tem pogledu prosti, nadalje z ozirom na dejstvo, da uživajo na ta način mednarodno zaščitno jamstvo samo nekatere narodne manjšine, med tem ko so druge brez vsake zaščite, slednjič z ozirom na dejstvo, da pomeni razlikovanje med zaščitenimi in nezaščitenimi narodnimi manjšinami kršitev načela enakopravnosti in pravičnosti in da se nahajajo manjšine bodisi verske ali jezikovne ali plemenske, v vsaki evropski in izvenevropski državi:

»Izjavlja Zveza narodov, da dosedanj predpisi glede mednarodne zaščite manjšin niso v skladu z osnovnimi načeli mednarodne etike ter je treba temu odpomoči s sklenitvijo nove splošne, vse države obsegaajoče pogodbe o zaščiti manjšin. Ta pogodba naj bi vsem članom Zveze narodov naložila enake obveznosti in ob enem raztegnila manjšinsko zaščito na verske, jezikovne in plemenske manjšine. V to svrhu naj se skliče mednarodna konferenca, ki naj pripravi tozadevno novo pogodbo. Konferenca naj bi se sklicala vsaj v 6 mesecih po sklepu tega (jesenskega 1934) zasedanja.»

Poljski predlog, ki smo ga tukaj doslovno prevedli, morda ne izhaja iz najčistejših in najbolj nesebičnih skrbí za usodo manjšin po svetu, ker izraža bolj ono sedaj vedno bolj in bolj povdarjeno težnjo naše drage prijateljice, da bi jo vpoštevali kot velesilo ter jo razbremenili obveznosti, ki jih druge velesile ne nosijo, a kljub temu je v tej obliki najmočnejša manifestacija za pravice manjšin, kar smo jih v okviru Zveze narodov kedaj slišali. Z ozirom na našo našo polmilijonsko jugoslovansko narodno manjšino v Italiji, ki je že 15 let izven vsake mednarodne zaščite in brez vsakih pravnih sredstev, da apelira na kakšen mednarodni sodni dvor, moramo ta predlog, četudi bi bil še bolj platičen, pozdraviti, ker hoče in to v prvi vrsti, upogniti tudi Italijo pod težlo mednarodne morale in zagotoviti naši brezpravni raji jamstva, podpisana od ostalega kulturnega sveta. Nikjer v Evropi ni manjšine, ki bi poljski predlog ne pozdravila z večjim navdušenjem kot jugoslovanska manjšina pod Italijo in nikjer tudi bi nova mednarodna, za vse države obvezna konvencija o zaščiti manjšin ne imela več krivice in več »zločinov proti mednarodni moralí« poravnati, kakor na ozemlju kraljevine Italije.

Glede usode poljskega predloga si ne delamo nobenih iluzij. Brez dvoma bo tudi ta zakonil v plazu not in resolucij, s katerimi bo Zveza narodov pokrila razbolelo rano, ki jo je grof Raczyński tako mojstrsko razgalil. Prepričani smo tudi, da Poljska na svojem predlogu ne bo vztrajala, če bo od druge strani in na drugi način dobila zadovoljivih dokazov, da jo velesile, predvsem pa Francija — kajti poljski predlog in Barthoujev obisk v Varšavi sta med seboj vzročno povezana — spoštujejo kot veselo in se ž njo kot z enakopravno pogajajo. Naj bo torej usoda tega predloga kakoršnakoli ho-

Prvi poskusi stanovskega reda

Nova ustava Avstrije

Predsednika države volijo župani

Dunaj, 20. aprila 1934.

Po več kot osem dni trajajočih posvetovanjih med vlado in Heimwehrom je bila v dveh zaporednih sejah ministrskega sveta odobrena »začasna avstrijska ustava«.

Največje težave so nastale v vprašanju volitve zveznega predsednika. Kdo naj ga voli? Ljudstvo samo v splošni volilni pravici? Zastopniki stanovskih organizacij? Odposlanci občinskih in deželnih zborov? Splošno volilno pravico je zahteval zastopnik narodne stanovske fronte minister Kerber (Lančbundovec), toda na energično zahtevo kanclerja je moral predlog umakniti. Heimwehr je hotel uveljaviti načelo, da pri volitvah državnega predsednika odločilno sodelujejo zastopniki oborožene brambne fronte (Wehrfront), toda zaradi nasprotvetv med Starhembergom in Feyem niso mogli anodušno nastopiti in prodreti. Tako je slednjič zmagal kompromisni predlog, da naj predlaga »Bundesversammlung« (ki jo sestavljajo odposlanci stanovskih ustanov: Državnega sveta, Deželnega sveta, Kulturnega sveta in Gospodarskega sveta) tri imena. Vsi župani Avstrije pa volijo izmed predloženih treh imen enega, ki postane državni predsednik.

Podobno se bodo volili bodoči deželni glavarji po posameznih deželah. Stanovsko sestavljeni deželni zbori bodo predlagali zopet tri imena in zvezni predsednik bo med njimi sam izbral deželnega glavarja. Zvezni kancler ga lahko svobodno odstavi, a odstaviti ga mora, če tako zahteva stanovski deželni zbor. Okrajne glavarje imenuje deželni glavar, potrjuje pa imenovanje zvezni kancler. Okrajne glavarje lahko svobodno odpokličejo.

Občinski odbor se bo odslej imenoval »Gemeindegang« in je tudi sestavljen po stanovskih načelih. Občinski zbor svobodno voli iz svoje sre-

Zmaga federativne misli nad fašizmom!

de župana, ki ga mora okrajni glavar (3) potrditi, in ki ga lahko svobodno zopet odstavi. Nezapnica občinskega zbora izrečena županu okrajnemu glavarju ne nalaga dolžnosti, da ga odstavi. Proti diktatorskim nakanam fašističnega Heimwehra se je torej le uveljavila vsaj troha demokracije in sicer z zmago federalistične zamisli, ki je ostala osnova tudi nove avstrijske ustave.

Ing. Seb.

Dunaj, 20. apr. c. Zvečer se vrne iz Rima knez Starhemberg. Baje bo v ponedeljek že imenovan za podkanclerja in istočasno za generala.

Avstrijsko-nemški spor dobiva polagoma versko kulturno oboležje

Zürich, 20. aprila. Z »Neue Zürcher Zeitung«, ki je o avstrijskih vprašanjih vedno dobro informirana, poroča z Dunaja, da so odnosi med Avstrijo in Nemčijo zadnje čase le poslabšali. Upanja, da boeta obe državi porabili sedanje premirje za to, da izgladita vsa nesoglasja, so se izjalovila. Madjarski ministrski predsednik Gömbös se je skrajno trudil, da bi privedel Nemčijo v italijansko-avstrijsko-madjarsko trozvezo, a vsi naporí so bili zaman. Nemčija, tako pravi list, noče trpeti na svojem ugledu in glede Avstrije nikakor noče začeti s politiko, ki bi pomenjala njeno kapitulacijo. Govorice, da se tudi Italija trudi, da bi napetost med Avstrijo in Nemčijo ponehala, so neumne izmišljotine, ker Italiji prav čisto nič ni na tem, da bi svoj vpliv na Dunaju in v Budimpešti delila z Nemčijo. Tudi vesti, da išče praška vlada zvez in stikov s srednjeevropskim blo-

kom, so puble. Res je le nasprotno, da so odnosi med Avstrijo in Malo zvezo postali slabši in bolj napeti, kot kedaj poprej. Koncem meseca aprila pričakujejo na Dunaju še nadaljnjih dogodkov, ki bodo dokazali, da se Nemčija in Mala zveza vedno bolj približujeta, medtem ko nikdo ne računa z možnostjo novih pogajanj med avstrijsko in nemško vlado. Hitler je celo postavil gotove pogoje, ki morajo biti izpolnjeni, predno se sploh spusti v kakšne razgovore.

Na drugi strani pa je tudi res, tako nadaljuje švicarski list, da igra v sporu med Avstrijo in Nemčijo vedno večjo vlogo versko vprašanje. Čim bolj se bo Nemčija spuščala v odkriti kulturni boj s katoliško cerkvijo, tembolj odločna bo avstrijska vlada prekiniti vsake stike z Nemčijo in tem več zaslonbe bo tudi našla pri avstrijskem ljudstvu.

Kljukasti križi po Dunaju

Dunaj, 20. aprila. b. O priliki Hitlerjevega rojstnega dne so narodni socialisti napovedali večje manifestacije, posuli so namreč po ulicah velike množice kljukastih križev. Posebno nekatere stranske ulice so bile dva prsta na debelo posute s papirnati kljukastimi križi. Policija je davi navsezgodaj sestavila od narodnih socialistov »kolono čestarjev« in jih prisilila, da očistijo ulice. To priliko pa so izkoristili tudi komunisti, ki so v letakih, ki so jih v velikih množinah posuli po raznih vrtovih in cestah, pozivali delavce, da pridejo dne 1. maja na ulice.

Dunaj, 20. aprila. p. Voditelj nižjeavstrijskega Heimatschutzta grof Alberti je bil danes izpuščen iz koncentracijskega taborišča v Wöllersdorfu.

Turčija proslavlja g. Jevtiča

Črta Belgrad-Sofija-Ankara

Ankara, 20. apr. AA. Začimljanje za prihod jugoslovanskega zunanjega ministra g. Jevtiča v Turčijo dominira nad vsemi dogodki v tukajšnjih diplomatskih in političnih krogih. Kakor so tukajšnji in carigranski listi naglasili, pomeni potovanje g. Jevtiča pomembno etapo za konsolidacijo miru na Balkanu in prihaja v zgodovinskem trenutku, ko se povsod na svetu vrše preorientacije zunanje politike. Čeprav predstavlja prihod g. Jevtiča v glavnem vrnitev obiska g. Tevfika Ruždi beja v Belgradu, opažajo v tukajšnjih diplomatskih krogih, da je prišla ta pot ravno v trenutku, ko se odigravajo pomembni dogodki v južnovzhodni Evropi in odpirajo nove perspektive za realno politiko, ki bo emancipirala Balkan od neželenih in škodljivih vplivov.

Turški listi izrekajo priznanje Nj. Vel. kralju Aleksandru za veliko delo konsolidacije Jugoslavije in ne prikrivajo radosti, da vodi jugoslovansko zunanjo politiko ravno g. Jevtič, ki se mu je z njegovo taktiko, uvidenostjo in smislom za realnost posrečilo izsiliti Jugoslaviji v inozemstvu tisti pomen, ki so ga vredne njena slavna preteklost, njene velike žrtve za svobodo in napori za ohranitev ravnotežja na Balkanu.

Turški listi so z zadovoljstvom zabeležili še drugo zanimivo dejstvo. Dve balkanski državi, ki se nahajata na dveh nasprotnih koncih Balkana, sta v času ne celih dveh let uredili skoraj vsa svoja sporna vprašanja in posrečilo se jima je postaviti svojo skupno politiko na široko osnovo, ki omogoča vse tesnejše sodelovanje in delo za konsolidacijo mira na Balkanu.

Veliki turški list »Ankarac« priobčuje v svoji številki od 19. aprila po vrsti vse, kar se je doseglo v diplomatskih odnosih med Turčijo in Jugoslavijo in med drugim pravi: Jugoslavija in Turčija sta se v svoji mednarodni aktivnosti našli na isti platformi glede organizacije miru in mednarodnega sodelovanja. Posledica tega dejstva je: ti dve državi sta v ne celih dveh letih obnovili odnose ne samo v normalnem obsegu, temveč tudi v prijateljskem duhu, temelječe od tega trenutka tudi na vzajemnem sporazumevanju. Državniki, a nič manj diplomat g. Jevtič je vodil zunanjo politiko svoje države v strogem redu in s popolno logično avtoriteto. To, kar je storil do zdaj v dveh letih,

če, hote ali nehotje je postal najmočnejši izraz ranjenega pravnega čuta narodnih manjšin v Evropi. Ako ga bo Zveza narodov pokopala, bo s tem le doprinešen dokaz, če ga je še sploh potreba, da sedanji red nima resnega namena urediti medsebojno sožitje s pravnimi normami, ki izvirajo iz osnov naravnega prava. Evropski narodni kongres — ustanova narodnih manjšin — ima v tem oziru dragocene izkušnje, saj ni samo enkrat sprožil podobne ideje, ki so pa vse zamrle v diktaturi mednarodne sebičnosti.

Da, če bi Poljska, ki je s takšno silo stopila na čelo težnji narodnih manjšin, pri tem tudi vztrajala, ne glede na kompenzacije, ki bi jih bodo od vseh strani vsiljevali! Bilo bi preveč lepo, da bi narodne manjšine našle med evropskimi državami odvetnico za svoje pravice! Preveč lepo in premalo dobičkonosno! Morda nas pa Poljska le presenetí s takšno senzacijo? Zmožen je je njen plemeniti narodni genij!

predstavlja nesporen uspeh in je dokaz čistega razuma in zanesljive metode.

Simpatični in prijateljski sprejem, ki ga je g. Jevtič doživel na Turškem, bo brez dvoma odjeknil tudi v inozemstvu, ki mora razumeti prizadevanje Jugoslavije za realno in popolno iskrenost pri sodelovanju za pacifikacijo Evrope. Po drugi strani pa je ta obisk v Turčiji veliko delo jugoslovanske zunanje politike za zblizanje med vsemi balkanskimi narodi.

Politična amnestija v Španiji

Nad 1000 jetnikov pojde na svobodo - S pomočjo desnice

Madrid, 20. apr. c. Španska vlada je danes izvojevala veliko zmago v parlamentu. Na dnevnem redu je bilo glasovanje o amnestiji, ki jo je predložila vlada predvsem za desničarske politike. Po tej amnestiji bodo spuščeni na svobodo general Sanjurjo in njegovi tovariši.

Levica je hotela sprejem amnestije preprečiti z obstrukcijo. Desnica pa je hkrati s centrom odločno podprla Lerrouxovo

V Parizu in Kopenhagenu:

Krvave bitke policije z delavstvom

Pariz, 20. apr. tg. Danes popoldne je prišlo v Parizu do krvavih spopadov med pariško policijo in med komunističnimi množicami na Place du Combat, kjer so socialisti sklicali manifestacijsko zborovanje pod prostim nebom. Nad 1000 policijskih stražnikov je zabarikadiralo vse dohode na imenovani trg in tudi republikanska garda je zasedla najvažnejše točke. Onstran policijskega in vojaškega kordona so se začele v prvih popoldanskih urah zbirati ogromne mase komunistov, ki so porabile ploho, ki se je vlija nad Parizom ob pol 7 zvečer, da so policijo napadle ter začele udrihati po nji s palicami in z dežniki. Policija je odgovorila z gumijevkami, tako da se je proti sedmi uri zvečer razvila prava bitka. Policija je morala naskočiti razdivjane komuniste večkrat zaporedoma in jih je le z velikim trudom pognala nazaj proti severnemu delu mesta, kjer so se razšli, prepevaajo komunistične pesmi. Ranjence, ki jih je precejšnje število tako na strani komunistov kakor med policijo, so prepeljali v bolnišnico, da jih obvežejo.

Kopenhagen, 20. apr. c. Vse Danske se poklanja isto politično vzemirjenje, ki mnogo sliči revolucionarnim dogodkom. Kakor smo že poročali, se je zadnji čas začelo širiti po vsej Danskí, posebno med mornarji, stavkovno gibanje. Mornarji zahtevajo zvišanje podpor. Vse danske pomorstvo pa je v veliki krizi, ki ne zmore nolenih novih višjih dajatev. Mornarji so stavkali predvsem v mestu Eisbergu. Is simpatije so se stavki pridru-

vlado in s tem onemogočila obstrukcijo. Z amnestijo se pušča na svobodo nad 1000 političnih jetnikov. Vlada misli, da bo s tem dokazom svoje popustljivosti blažilo vplivala na notranjo politiko Španije.

Tudi položaj v Saragosi se je zboljšal. Promet na ulicah je zopet normalen in s stavkajočimi delavci se vodijo uspešna pogajanja.

★

Sovjetsko letalstvo

Pariz, 20. aprila. AA. Po statističnih podatkih, objavljenih v Moskvi, ima Sovjetska Rusija zdaj 3000 vojaških letah. 700 jih je na mandžurski meji. Trgovsko letalstvo razpolaga z 2000 letali.

Materinska proslava preložena

Materinska proslava Krščanskega ženskega društva se ne vrši prihodnje nedelje ob 4 popoldne, kot je bilo napovedano, radi pogreba pokojnega p. Hugolina Sattnerja, in se preloži na ponedeljek, dne 23. aprila ob 7 zvečer.

Krah lašiščne gospodarske politike

Italijansko ljudstvo živi slabše ko pred 20 leti Zlati zaklad, izvoz, plače, vse gre nazdol

Kljub velikim javnim delom, ki jih Mussolinijev režim forsira z vso silo, in kljub znatnim rezultatom, ki jih je Mussolini v tem oziru dosegel na gotovih poljih, se ne da skrivati, da je gospodarski položaj Italije v splošnem čedalje slabši. Dobri poznavalci razmer so si na jasnem, zakaj fašistični tisk baš v teh dneh tako zelo povzdiguje delo izsušitve Pontinskega močvirja, na katerem je zopet nastalo novo mesto, Sabaudia, ki so ga te dni blagoslovili in v katerega se je naselilo 30.000 ljudi, ki bodo s prebivalci drugih kolonij, ki bodo na ozemlju 40 milijonov hektarov bivšega močvirja še nastale, na tej zemlji pridelale svoj kruh.

To je sicer veliko in hvalevredno delo, s katerim je fašistični režim pokazal tudi drugim, kako naj bi se omiljevala obstoječa gospodarska kriza, toda povzdigovanje tega dogodka od strani fašističnega časopisa v tem momentu je z drugimi simptomi vred znak, da se hoče prikriti nekaj, kar ni v redu. Ze povzdigovanje plebiscita kot nekak mogočen in enodušen pristavek vsega italijanskega ljudstva na Mussolinijevo politiko — ko pa vsak človek ve, da je bilo skoro absolutno izključeno, da bi se kdo izjavil proti režimu — je bilo zelo sumljivo. Sedaj, ko so izšli dekreti, ki zopet znižujejo plače uradnikov in javnih nameštencev sploh, je jasno, zakaj se je plebiscit tako kričavo mneniral in komentiral: pomenil naj bi nekako predhodno odobritev zopetnega znižanja življenjskega standarda italijanskega ljudstva, ki je danes nižji, nego je bil pred dvajsetimi leti, to je v letu, ko je izbruhnila vojna. Če vpoštovanje nedavno konverzijo državnega notranjega posojila, ki pomeni oškodovanje upnikov, imamo pred seboj politiko, ki jasno kaže, da gospodarska kriza pod fašističnim režimom naglo narašča, naj bo krivda kjerkoli že.

Zmanjšanje zlate rezerve Deficit trgovinske bilance

Režim je sicer zopetno znižanje uradniških plač zvezal z 12% znižanjem najemnin prostorov, ki služijo za stanovanje, in s 15% znižanjem najemnin prostorov, ki služijo za trgovine, urade, gostilne, skladišča itd., in se sedaj prizadeva z vsemi silami, da se znižajo tudi cene živilom, v čemer je gotovo dosegel nekaj uspeha, toda to še oddaleč ne bo zadostovalo, da bi se gospodarski položaj z zadostni meri izboljšal, oziroma, da bi ga prebivalstvo preveč ne občutilo. Če dodamo k temu, da se je zlate rezerva Banke d'Italia od 28. februarja do 31. marca t. l. znižala od 7.104.886.000 na 6.874.400.000 lir, da znaša deficit trgovinske bilance za mesec marec 217.580.809 lir (marca lanskega leta je znašal deficit 90.911.537 lir) in da naraščajo trgovski konkurzi, potem se ne da tajiti, da gospodarska krivulja Italije kljub temu, da se Mussolini s prisnanja vredno energijo trudi, da bi krizo premagal ali vsaj omilil, konstantno gre nazdol.

Evropeizacija sovjetske Rusije

Tako, kakor se sedanji sovjetski režim prilagodi mednarodnim političnim metodam Evrope in Amerike, s katerima sklepa vedno ožje zveze, tako je začel tudi z globokosežnimi reformami v notranji upravi, v kateri se opaža postopno omiljevanje političnih metod vladajoče diktature.

Ze lansko leto se je govorilo, da hoče Stalin odpraviti ali pa vsaj temeljito reformirati znano GPU, ki je bila stopila na meso zlozlasne Čeke in je predstavljala vrhovni policijski urad Rusije, ki je kontroliral delovanje vseh sovjetskih institucij in funkcionarjev, ne izvenzati Stalina samega. GPU je bila vrhovni organ političnega teorija, ki je odstranjala ali kaznovala nasprotnike režima in nadzirala boljševe same, da-li so pravoverni ali ne. Uživala je posebne izjemne privilegije glede justice, ker ni predstavljala samo policijske upravne oblasti z veliko eksekutivno močjo, kakor jo je imela policija že v careki Rusiji, ampak je imela tudi veliko sodniške oblasti.

Velika polnomočja GPU so pa postalačasoma ovira redni upravi, ki stalno ne prenaša samovolje. GPU je postala država v državi, ki je prepreževala režimske namene in reforme, ker je njihovo izvajanje pretiravala in ustvarjala v ljudstvu razpoloženje, nevarno režimu. V sovjetski diktaturi se čedalje bolj vrveljavlja struja, ki je za prilagoditev režima evropskim metodam in ki ji načeljuje komisar za vojsko Vorosilov. Ta struja vztraja posebno na tem, da se mora poevropiliti pravosodje in da se mora sploh reformirati kazensko pravo Sovjetske Rusije in kazenska zakonodaja, ki je danes preveč izročena samovolji in strankarskim načelom doktrinarnega marksizma. Istotako

Čeljuskiinci

Moskva, 20. aprila. tg. Letalci Molokov, Vodopjanov, Kamanin in Doronin so zopet prenesli 14 Čeljuskiincev iz Vankarena v Velen. Tako da je ostalo samo še 9 moč v Vankarenu. Iz Velen pa prepeljujejo brodolomce po saneh v mesto Ledolomilec »Krasin«, o katerem poročajo, da je ravnokar preplul Panamski prekop, kjer so ga ameriške oblasti in ondnotno prebivalstvo sprejeli z velikim navdušenjem.

Moskva, 20. apr. e. Po zadnjih vesteh se je zdravstveno stanje profesorja Schmidta zelo zboljšalo. Podnevi ima sicer še nekaj vročine. Čim bo mogoče, bo odpotoval v južne kraje USA na okrevanje.

Zbližanje Poljske in Litve

Riga, 20. apr. b. V litavski javnosti in tisku se opaža v zadnjem času znaten preobrat v odnosih do Poljske. Se pred kratkim strogo zaprte poljsko-litavske meje so se odprle in turistične skupine obeh držav ter posamezni izletniki so menjaje obiskali obe državi. V litavskem tisku pa so značilni članki, ki poudarjajo potrebo za pristrno sodelovanje s Poljsko. Med drugim piše »Kaunanski Dience«: »Prisiel je čas, da se porazgovorimo s Poljsko. Najvažnejše je, da se spor načelno reši. Oba naroda bosta lahko navezala dobre odnose in se prepričala, da je iskreno prijateljstvo Litve s Vilno in Poljsko zgodovinska nujnost.«

Kongres Iramasonov

Belgrad, 20. aprila. m. Jutri in pojutrišnjem bo tukaj redni občni zbor in letni sestanek svobodnih zidarjev iz vse države, ki so organizirani v Veliki loži Jugoslavije. Prejšnji proietni minister je delegatom, ki bodo prispeli na občni zbor in kongres jugoslovanskih svobodnih zidarjev, dovolil polovično vožnjo.

Znižanju uradniških plač sledi znižanje delavskih mezd

Naj navedemo precej nepristransk glas o zadnjih naredbah fašističnega režima, »Daily Herald«, glasilo angleške labouristične stranke, ki je kljub temu, da zavrača fašizem, Mussoliniju bilo vedno več ali manj naklonjeno zaradi prijateljskih čustev, ki jih goji do Italije vsak Anglež. Diplomatni korespondent »Daily Herald« poroča iz Rima o tej stvari sledeče:

Znižanje uradniških plač v Italiji še ni vse. Kajti javna tajnost je, da bo znižanju uradniških plač sledilo v kratkem času tudi znižanje delavskih mezd. To zahtevajo bankirji in »veleindustrija«, ki je vznomirjena zaradi naglega izčrpanja kovinske rezerve in ki hoče za vsako ceno vzdržati zlati standard. Veleindustrija zahteva, da se državni proračun ohrani v ravnotežju in da se stroški produkcije zmanjšajo, da bi se preprečilo katastrofalno padanje izvoza. Tega po mnenju veleindustrije ni mogoče doseči drugače kakor z znižanjem delavskih mezd. Seveda so Mussolinijeve odredbe nezadostne za uravnoteženje proračuna, zakaj računa se, da bo koncem junija 1934 proračunski deficit dosegel vsoto 64 milijonov funtov šterlingov, dočim se z redukcijo uradniških plač ne bo dosegel večji prihranek ko 18 milijonov funtov šterlingov.

Davki se ne dajo več zvišati

Davki so dosegli že skrajno mejo plačilne sposobnosti italijanskega gospodarstva in vsote za socialne obveznosti se absolutno ne dajo znižati. Položaj trgovine in industrije pa je tudi tak, da ni misliti na uspeh kakšnega novega notranjega posojila. Statistične številke glede zunanje trgovine, ki so bile objavljene pred par dnevi, dokazujejo, da eksport v primeri z lanskim letom pada. Oficijelne številke brezposelnih izkazujejo 1.066.000 delavcev brez dela na 4 milijone zaposlenih zavarovanih delavcev; 30% delavstva pa je zaposlenega samo delno, to je, ne polnotedensko. Kdor ve, kako zelo narašča v zadnjih letih nezadovoljstvo širokih mas v Italiji, o čemer se je lahko prepričati vsakemu potniku, ta si lahko predstavlja, kako zelo bo to nezadovoljstvo naraslo, ko bo znižanju uradniških plač sledilo znižanje delavskih mezd.

Interesantna je opomba, ki sledi temu članku od strani »Daily Herald«. Pravi namreč, da Mussolini misli zopet poklicati sedenega guvernerja Libije, generala Balbo v Italijo, dasi je zelo ljubosumen nanj. Balbo naj bi mu namreč pomagal nategniti vaje fašističnega režima, ki bo moral krotiti nezadovoljstvo italijanskega ljudstva.

Brez pretiravanja se torej lahko reče, da so se vse fašistične reforme na polju gospodarske in socialne politike končale popolnoma negativno — naj se potem vzroci tu ali tam.

delo skupina Vorosilova na to, da se omili kolektivizacija, ki jo je Stalin sam na Daljnem vzhodu razveljavil. Vorosilov tudi poudarja nacionalno politiko v nasprotju z doktrinarnim internacionalizmom.

Ker je položaj Vorosilova v ruskem ljudstvu zelo trden, se je Stalin udal in je sklenil, da GPU popolnoma odpravi, dočim je dozdaj bil samo za to, da se reformira. Kakor poroča »Daily Herald«, je Stalin GPU že razpustil in gre sedaj samo za to, da se namesto nje ustanovi komisarijat za notranje zadeve ali notranje ministrstvo, kakor bi mi dejali. 60% uradnikov in nameštencev GPU je razrešenih in bodo nastavljeni v drugih resorih. Osebnepolicijske čete GPU se bodo vrstile v rdečo armado. Zdaj je najvažnejše vprašanje to, koga postaviti na čelo novega notranjega komisarijata. Skupina Vorosilova je za to, da se imenuje na to važno mesto bivši ruder in funkcionar strokovne zveze rudarjev Ivan Akulov, ki je za notranjo upravo bolj v evropskem smislu in ki mu je bil že lanske jeseni Stalin poveril kontrolo nad zakonitostjo in korektnostjo delovanja GPU in njene policije. Akulov je že dozdaj smel spreminjati in razveljavljati njene naredbe. Skrajna ortodokсна skupina pa dela na to, da bi se na to mesto imenoval Jagoda, ki je bil do sedaj načelnik GPU. Njegovo kandidaturu podpira tudi pisatelj Maksim Gorkij, ki je intimen prijatelj Stalina in zelo vpliva na njegove naredbe. Zdi se pa, da bo topot zmagal Vorosilov, dasi je treba reči, da tudi ortodoksisti niso več za take teroristične metode kakor jih je dozdaj izvajala GPU.

Kulturni boj v Nemčiji

Vatikanško mesto, 20. aprila. Z. Odposlanec nemške vlade dr. Buttman, ki se je preje v imenu Nemčije pogajal v Vatikanom glede izvajanja konkordata, se je po daljši odsotnosti zopet vrnil v Vatikan in je prinesel s seboj odgovor na spomenico vatikanskega državnega tajništva. Niti spomenica, niti nemški odgovor na njo nista bili objavljeni. Le toliko je znano, da je Nemčija izrazila svojo dobro voljo, da pride do sporazuma. Isto dobro voljo so v odgovoru izjavili tudi razni podrejeni člani vodstva narodno-socialistične stranke. Nasprotno pa je znano, da Vatikan na noben način ne bo privolil v kakšne koncesije v kolikor tiče osnovnih zahtev katoliške cerkve, to se pravi v kršč. vzgoji mladine. Semkaj spadajo vsa vprašanja družine, šole, mladinskih društev, kjer za katoličane ne more in ne sme biti merodajen noben drugi svetovni nazor kot krščanski.

Mušanov v Berlinu

Berlin, 20. apr. e. Mušanov je imel danes zelo mnogo konferenc z nemškimi državniiki. Včeraj je bil pri Hitlerju in zunanjem ministru von Neurathu. Kakšne uspehe je dosegel Mušanov v Berlinu, še ni znano. Znano pa je, da je nemška vlada pripravljena na gospodarskem polju dati mnogo ugodnosti za ceno političnih koncesij s strani Bolgarije. Če se upošteva položaj Bolgarije na Balkanu in interesi nemške politike v tem delu Evrope, potem ni težko ugotoviti, kakšne koncesije zahteva Nemčija.

Dunajska vremenska napoved: Oblačno. Pri skoro enakih temperaturi na posameznih krajih ulso izključene neznatne padavine.

Japonska - nadzornica Kitajske

London, 20. aprila. b. Dopisnik »Times« poroča iz Tokia, da mu je v zunanem ministruvu izjavljeno, da izjave, ki so bile podane 18. aprila, o pravici Japonske do nadzorstva nad Kitajsko, niso uradne, ne zanika pa se, da odgovarjajo stališču vlade. Vlada sicer ni bila za to, da se to stališče tako odločno povdari. Dopisnik »Times« v Washingtonu poroča, da vprašanje japonskih odnosov do Kitajske zlasti zanima ameriške kroge in sicer zaradi velike razlike med tonom izjave in ljubeznjivimi notami, ki so se pred kratkim izmenjale med ameriškim državnim tajnikom in japonskim zunanjim ministrom. Ne samo Amerika in Velika Britanija, ampak tudi sovjetska Rusija bodo neugodno iznenadene. To vprašanje je tako mnogostransko, da ga je treba zelo skrbno proučiti. V Washingtonu so se državnikom končno odprle oči, da Japonska dela na to, da iz pomorske dežele nastane kontinentalna vesela. Jutranji listi govoriijo zelo mnogo o potrebi skupne politike Londona in Washingtona. V ostalem smatra javno mnenje japonsko izjavo samo kot poskusen manevar.

Tokio, 20. aprila. tg. Mandžurska vlada je

Nov predlog italijanske vlade

Pariz, 20. aprila. b. V tukajšnjih političnih krogih se širijo vesti, da bo Italija predlagala sklenitev razorožitvene konvencije z nekaterimi izpremembami. V Parizu z največjim zanimanjem pričakujejo ta italijanski predlog. Povdarja se, da je Quai d'Orsay že v četrtek, ko je bila izročena nota v Londonu, stopil v zvezo z italijansko vlado, ki pa bo najbrže ostala v ozadiju in čakala na rezultat Suvichevih pogajanj v Londonu. Zaradi tega je poluradna vest, da bo Suvich že na potu v London izročil v Parizu nekatere predloge, neverjetna, ker bo tozadevna navodila dobil šele po referatu Mussoliniju.

Takse za zobozdravnike

Belgrad, 20. aprila. AA. Davčni oddelek finančnega ministristva je dal pojasnilo, kakšne takse je treba pobirati pri izdajanju dovoljenj za vršitev svobodne prakse zobnih tehnikov. Ker je po čl. 12 zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o zdravniških - specialistih za ustne in zobne bolezni in o zobnih tehnikih od 25. julija 1933 prepovedano zobnim tehnikom sprejemati pacijente in imeti ordinacije s čakalnicami in pripravami za kakršnokoli delo v ustih, ter se jim dovoli samo sprejemanje naročil in tehniška izdelava od oseb, ki imajo dovoljenje za zobno zdravniško posle, se bo pri izdajanju dovoljenj zobnim tehnikom za opravljanje svobodne prakse pobirala taksa po dobočbah točke 4 tarifne št. 91 takšne tarife, to je taksa za dovoljenje obrti v krajih do 100.000 prebivalcev 50 Din, v krajih z več ko 100.000 prebivalcev pa 100 Din.

Spremembe v Presbiroju

Belgrad, 20. aprila. AA. Društvo inozemskih novinarjev je priredilo snoči pri »Srpskem kralju« banket v čast dosedanjega vršilca šefa centralnega presbiroja g. Djuroviča, ki odhaja za poslaniškega svetnika v Pariz, in v čast novimenoovanemu šefu tega urada g. dr. Kostu Lukoviču.

Samoumor 72 letnega

Maribor, 20. aprila.

Danes se je obesil v svoji drvarnici v Krpanovi ulici v Studencih 72-letni upokojeni železničar Jože Ciglar. Dvakrat je starček že hotel izvršiti samoumor, vendar pa so ga domači pravočasno rešili. Vzrok Ciglarjevega samoumora je iskati v živčni bolezni.

Osebnosti

Ljubljana, 20. aprila. AA. Ban dravske banovine g. dr. Marušič se je vrnil iz Belgrada in zopet redno sprejema stranke.

Belgrad, 20. aprila. AA. Napredoval je za knjigovodjo v 8. skupini v davčnem oddelku finančnega ministristva Anton Zmuc.

Belgrad, 20. aprila. m. Na ljubljanski univerzi so napredovali: na tehniški fakulteti za docenta s pravicami 5. pol. skup. dr. Ladislav Guzelj in inž. Milan Fakin, dosedaj docenta iste fakultete v 6. pol. skup.; na juridični fakulteti za docenta s pravicami uradnika 5. pol. skup. dr. Ivan Tomšič, docent iste fakultete v 6. pol. skup.; na filozofski fakulteti za docenta s pravicami uradnika 6. pol. skup. dr. Ivan Rakovec, docent iste fakultete 7. pol. skup.; na medicinski fakulteti za asistenta s pravicami uradnika 7. pol. skup. dr. Hubert Pehani, dosedaj v 8. pol. skup.

Za višjega poverjenika finančne kontrole 8. pol. skup. Matija Pavlovič v Novem mestu in Franjo Toš v glavnem oddelku v Murški Soboti.

Belgrajske vesti

Belgrad, 20. aprila. AA. Po pojasnili davčnega oddelka finančnega ministristva se bo skupni davek na poslovni promet na cement pobiral po določbah čl. 5 zakona o skupnem davku na poslovni promet hkratu z državno trošarino.

Belgrad, 20. aprila. m. Pod predsedstvom Nikole Uzunoviča je bila danes seja vlade, ki je trajala od 11 do 14. Na seji vlade je predsednik Uzunovič obrazložil delovni program svoje druge vlade.

Utrinki

NOV NACIN VOJSKOVANJA

»V časopisih beremo o državljanskih vojnah, o fašističnih prelivanjih krvi, o anarhističnih umorih. Vse to beremo, in še to, da ima »mobilna garda« pravico, da mirno strelja po državljanih. Pri tem pa vsaka stranka zatrjuje, da gre le za upravičeno življenjsko obrambo. — Toda zakaj uporabljati bombe, krogle, puške, kanone, ko imamo še druga sredstva, da med seboj obračunamo. Saj človeški jezik razpolaga s tolikimi izrazi, da jih imamo na razpolago za vsake prilike. Zmerjamo lahko, lažemo, obrekujejmo, če mislimo, da se upravičeno branimo. Zakaj segati po morilnih orožjih, ko se lahko obstrlejujemo z besednimi projektili. In česopije naj bi prevzelo obrambo interesov, mesto da jih branijo morilne četi. Ali bi ne bilo mnogo boljše, če bi državi, ki si hočeta napovedati vojno, dali nalog svojem tisku, da začne z bombardiranjem sovrznika. Če je sodobnemu človeštvu res potrebno neko odvodno sredstvo za njegovo histeričnost, ali ni mnogo boljše, da ga gre iskat v tiskarno, kot pa v puškarno?« (La Croix.)

naročila zgradbo sedem novih železnic za vsoto 40.420.000 jenov, in sicer med Mutankjangom in Camušinom ter Kirinom v Lindijski provinci, nadalje med mestom Džehol in Erčanom, med Hejzo in Hejlunkjangom, med Kalai in Hejlunkjangom, med Talai in Taonom, ter slednjic med Linajuon in Solunom v Holomberski provinci.

Amerika protestira

Washington, 20. aprila. tg. Znanje ministristvu je danes izročilo japonskemu veleposlaniku protestno noto ameriške vlade proti izvaji japonskega zunanjega ministra o novi japonski politiki napram Kitajski. Japonski veleposlanik je ameriškemu državnemu tajniku odgovoril, da Japonska nikakor ne misli sama obvladati Kitajsko, ampak želi le sodelovati s Kitajsko, da se zopet vpostavi red. V tukajšnjih diplomatskih krogih so mnenja, da se bo začela velika besedna diplomatska bitka med USA in Japonsko.

Drobne vesti

Belgrad, 20. aprila. m. Nj. Vel. kralj je naklonil občini v Stovici 10.000 Din za zgraditev nove ljudske šole.

Belgrad, 20. aprila. m. Davi ob pol 5 je izvršil krvnik Hart na dvorišču tukajšnje policije smrtno obsodbo nad znanim morilcem Mihajlo Markovičem. Izvršitvi obsodbe so prisostvovali samo organi oblasti.

Belgrad, 20. aprila. m. Maharadža indijske države Rampur, ki je včeraj prispel s svojo ženo in spremstvom v Belgrad, je odpotoval davi z ekspresnim vlakom v Sofijo.

Madrid, 20. apr. AA. Parlament je definitivno odobril amnestijski zakon. Po tem zakonu bodo izpuščeni generala Sanjurja in druge častnike, ki so kovali zaroto proti republiki.

Düsseldorf, 20. aprila. AA. V Poruhrujo so dvajset siloviti viharji, ki so napravili veliko škodo. Dva človeka je ubilo.

Vigo, 20. aprila. AA. Tu se je začela splošna stavka.

Buenos Aires, 20. aprila. AA. Iz Montevidea poročajo, da so bile včeraj v Urugvajuu volitve za senat in za skupščino. Volitve so potekle v popolnem miru in redu.

Buenos Aires, 20. aprila. AA. Iz Santiaga v Čilu poročajo, da so sestavili novo čiško vlado.

Tokio, 20. aprila. tg. Uradno poročajo, da je nedavno ameriška državna letalska družba prodala kitajski vladi v Nankingu 25 bombnih letal. 30 sličnih letal pa bo Kitajski kupila začetkom junijaka.

Moskva, 20. aprila. tg. Podpisovanje za državno notranje posojilo, ki naj bi služilo za financiranje druge petletke, hitro napreduje. Moskva, Leningrad in Harkov so same podpisale 1 milijon rubljev posojila. Ugodna poročila prihajajo tudi iz drugih mest Rusije.

Varšava, 20. aprila. tg. »Gazeta Polska« javlja, da se bo 25. aprila začel v Vilni železniška konleerica poljskih, nemških in ruskih železnic z ozidrom na vsestransko željo, da se izenačijo tarife za osebni in blagovni promet na železniških vseh treh držav.

Varšava, 20. aprila. p. V delavnici poljskih državnih železnic Lapi, v bližini Białstoka, je danes izbruhnil požar, ki je popolnoma uničil 31 železniških vagonov, med njimi osem popolnoma novih, najmodernejših voz. Škoda znaša 2 milj. slovtov. Ob gašenju požara je začela srčna kap vodjo delavnice glavnega inženerja.

Milan, 20. aprila. p. V bližini vasi Piedotta v retijskih Alpah je zasul plaz 9 delavcev, ki so bili na poti na delo. Reševalcem je uspelo potegniti izpod plazu 4 delavce, dočim je 5 mrtvih.

Rim, 20. aprila. e. V itlijanskih Alpah je velik plaz zasul sedem delavcev. Štiri delavce so resili.

Berlin, 20. apr. tg. Sesta igra med Aljebinom in Bogoljubom se je po deveturnem boju končala z remis. Aljehin vodi s 4 proti 2 točkama.

Vsem zborom, pevkom in pevcem naznanjamo žalostno vest, da se je preselil v zbor sv. Cecilije

P. HUGOLIN SATTNER

naš soustanovitelj, večletni član odbora in artističnega odselca, častni član in sotrudnik.

V njegovih pesmih nam bomo ohranili trajen spomn.

V Ljubljani, dne 20. aprila 1934.

PEVSKA ZVEZA

† O. HUGOLIN SATTNER

Ljubljana, 20. aprila.

Ob pol eni ponoči je izdihnil svojo dušo slovenski skladatelj o. Hugolin Sattner.

P. Hugolin je še v nedeljo bil popolnoma zdrav ter je opravljal svojo običajno službo kot pečovodja na cerkvenem koru. Po obedu je šel na vrt, kakor običajno vsak dan, če ni bilo premrzlo in ni bril preoster veter. Solnce, ki je prav ta dan močno pripekalo, ga je zelo pregrelo. P. Hugolin je šel orglat k popoldanski službi božji. Ker pa seveda cerkev še z daleka ni tako pregreta, je bržkone velika sprememba temperature povzročila mal prehlad. Po večerji je že moral nekaj čutiti, ker je šel takoj v svojo sobo.

V ponedeljek ni več vstal, celo telo mu je odpovedalo službo, imel je visoko temperaturo 39 stopinj. Ko so poklicali hišnega zdravnika primarija dr. Rusa, mu je ta predpisal zdravila ter mrzle obkladke, da bi mu odvezel vročino. V torek zjutraj se je počutil izredno krepkega ter je bil še trdno prepričan, da bo najmanj v nedeljo že zopet lahko na koru. Pa to zboljšanje je bilo le navidezno. Po teze na obrazu so se mu že nekoliko spremenile in v sredo večer ga je že minila običajna živahnost. Ponoči med sredo in četrtkom je slabo spal ter je sem ter tja že začel fantazirati. Hišni zdravnik dr. Rus, ki se je zelo trudil, da bi bolniku vrnil zdravje ali vsaj podaljšal življenje, je konstatiral latentno pljučnico in oslabiljenje srca, predpisal mu je nova zdravila ter mu za okrepljenje srca dal tudi injekcijo. Njegov spovednik provincijal dr. p. Guido Rant ga je spovedal, obhajal in dal v sveto olje, kakor je bil nekoč sam naročil, češ, če boste opazili, da gre z menoj h koncu, tedaj nikar nič ne sprašujte, ampak napravite, kar je treba. Pri prejemu sv. zakramentov je bil še čisto pri zavesti, ter je spremljal duhovnikove molitve s tem, da je polglasno sam z njim molil, potem so ga pa polagoma začele zapuščati življenjske moči. Začel je hropeti, postajal je nemiren, sem ter tja svojih znancev in sobratov, ki so ga prišli obiskat, ni več spoznal, ali pa je nagovarjal take, ki jih ni bilo poleg, vendar se mu je vsaj do pol 5 popoldne od časa do časa vrnila zavest. Četudi je že nerazložno govoril, vendar so njegove oči razodevale, da se še vedno zaveda.

Od pol 5 popoldne naprej pa do svoje smrti ni več izpregovoril in tudi drugače ni dal nobenega znamenja, da se še kaj zaveda, četudi je morda čutil in slišal, da so sobratje pri njem molili. 10 minut po pol eni v petek zjutraj je hropenje ponehalo, nekajkrat je še globoko vzdihnil in njegova duša se je preselila v večnost. Ob pol 11 dopoldne so ga njegovi sobratje prenesli v dvorano na frančiškanski porti, ter ga položili na mrtvaški oder. Njegov pogreb bo v nedeljo ob 4 popoldne.

★

Pokojni p. Hugolin Sattner je zagledal luč sveta 29. novembra 1851 v Kandiji pri Novem mestu. Njegov oče je bil poštni uradnik, ki je bil doma v Tullnu na Nižje Avstrijskem; njegova mati Alojzija roj. Jutraš pa je bila Slovenka, doma iz Treb-

Človeku in redovniku v slovo!

Pater vikar, oprostite, da pišem o Vas široki javnosti. Ne o Vašem delu, ki je spomenik narodu, ne o Vašem življenju, ki je tako bogato, zakaj o tem bodo pisali drugi. Mi Vaši sobratje danes gledamo nemo v Vaš nemi obraz, in te vrstice naj bodo le droben spomin naše ljubezni, naše udanosti in našega resničnega spoštovanja.

Spominjam se Vas še iz tistih let, ko sem bil še sam deček 10—12 let. Saj sem poznal vse gospode patre, ki so pridigali, in sem po otroško doma posnemal posebnost govornice Vaše in drugih. Nekaj teh blagih moči je že odšlo v večnost, danes ste Vi odšli za njimi.

Ze tedaj, dobro se spominjam, mi je Vaš glas in nastop tako zelo prijatelj in vendar je bil glavni občutek neka spoštljiva bojazen otroka pred nečim velikim in mogočnim. Če so nas drugi očetje srečali otroke tam v zelenem Tivoliju, je nastal zmeraj kratek razgovor ali tisto čudovito »moževanje« med dečkom, ki hoče biti že velik, in med možem, ki se nad tem raduje, Vi pa ne. Vedeli smo sicer za Vaše ime in vendar Vam deček in otrok nikoli ni upal seči v roko, kakor drugim, bili ste zase in svoj.

Ko sem prišel nato po letih v župnijsko pisarno po npravstveno spričevalo za sprejem v samostan, ste me sprva pozorno pogledali skozi zlatoobrobljena očala in nato tisti glas malce skozi nos: »Tako torej, k nam boste prišli, me prav veseli!« In nato ste napisali spričevalo z vso tisto Vam tako visoko skrbnostjo in odličnostjo. Lepšega bi svojemu otroku ne mogli napisati.

Leta tako hitro beže, leta dozorevanja pa še posebno. In tedaj ste stali pred nami mladimi, že ves dozorel, umirjen, resen in redovnik kakor gora.

Redovnik. Ecce, quomodo moritur justus... Tako sem danes mislil, ko smo Vas spremljali iz Vaše celice po stopnicah na samostansko porto, da se tam poslovlo od Vas Vaši prijatelji in nešteti, ki so Vas globoko ljubili in spoštovali. Redovnik ste bil, tako do kraja, tako ves možat, tako izklesan, da ste bili kakor zrcalo. Poln onega duha, ki pretvarja samostan v središče neke plemenite tradicije in kulture, ste vedno čuvali z vsem spoštovanjem sporočila očetov. Nikoli tuj novi dobi in vendar ves zasidran v ono krepost očetov, ki zvestobo ustvarja in kleše značje.

Videli smo Vas na koru pri bevriju, kako lepo ste nam bili vzgled resnega pojmovanja korne službe, kako lepo ste učili, vedno in iznova, mlajše in najmlajše točne izgovarjave in lepe izreke.

Magister cantus gregoriani. Koliko potrpežljivosti leži za to besedo, koliko ljubezni do redovne mladine, koliko volje izročiti tradicijo očetov najmlajšim in še zraven: koliko težav, neumevanja in še nepohov. Če pa le ni šlo, ste pa končno rekli s tistim ljubkim nasmehom, da človek ni mogel biti nič užaljen: »Glas še imate, glas, samo veste, preveč sproti komponirate.«

Naš sobrat. Slovenski narod Vas časti kot enega svojih velmož. Odličniki so

njega. Mladi Francek je obiskoval ljudsko šolo v Novem mestu (1857—1861), odkoder je prestopil na gimnazijo. Po dovršenem 6. gimn. razredu je stopil v frančiškanski red, kjer je kot novic dobil ime Hugolin. Bil je poslan v Nazarej ter nato na Kostanjevico pri Gorici, kjer je dovršil gimnazijo ter 1. in 2. letnik bogoslovja (1867—1872) ter obenem vodil moški pevski zbor klerikov.

L. 1872. je prišel v Ljubljano, kjer je dokončal bogoslovne študije. Ko je prišel v Ljubljano, je takoj postal organist. Dne 26. julija 1874 je pel novo mašo. Ko bi bil učakal, bi bil letos pel demantno mašo.

Kot novomašnik je bil poslan v Novo mesto, kjer je poučeval v ljudski šoli, orglat v cerkvi ter na gimnaziji vodil petje.

Medtem se je začelo širiti cecilijansko gibanje za prenosno cerkvenega petja ter l. 1877 postal odbornik »Cecilijinega društva«, l. 1911. pa predsednik, kar je ostal do konca.

V Novem mestu je deloval 16 let. Potem je bil poslan v Ljubljano, kjer je zvesto opravljal dolžnosti svojega poklica, zraven pa bogatil slovensko kulturo s svojimi skladbami.

Za svoje zasluge je bil p. Hugolin l. 1912. odlikovan z viteškim križem reda Franca Jožefa ter z zaslužno kolajno. L. 1923. je bil odlikovan z redom sv. Save; od papeške šole »Scuola Pontificia superior« je prejel diplomu priznanja! Glasbena Matica, »Ljubljana« in »Ljubljanski zvon« so ga izvolili za častnega člana.

prihajali k Vam, ko k sebi enakemu in celo večjemu. Danes sem prebiral Vašo adresno knjižico, vmes je toliko znanih in slavnih imen, in vendar ste bili tako zelo naš, tako z vso dušo frančiškan. Kolikokrat smo Vas videli, ko ste zadnja leta prihajali, manj obloženi z delom, po kosilu za dobro uro na samostanski vrt in ste tam kramljali kot sobrat z nami mladimi in najmlajšimi. Vse Vas je zanimalo, šola in profesori, redovi in še tiste majhne in velike skrbi.

Duhovnik. Kako zelo je vse Vaše bistvo bilo prežeto ene same misli: »Sacrum sacerdotium.« Z vso skrbjo ste se vedno pripravili na sv. mašo. S koliko resnobo, čuditi zadnja leta večkrat preko mere utrujeni, ste opravili sv. daritev, nato pa ste na vprašanje: »če Vas to preveč ne utruja?« odgovorili: »Vsak dan sproti se Jezusu zahvalim, da sploh še morem.«

Bili ste komponist velikega formata. In vendar nikoli niste zamudili blagoslova ob pol 11 dopoldne in ne zvečer po litanijah. Do zadnje sobote ste še sam pel: v zakramentu vse sladkosti in zraven orglat... Ta Vaša zvestoba in volja služiti je bila ganljiva.

Spovednik. Kot izkušen mož ste sprejemali teden za tednom duhovnike, sobrate v Vaši celici in ste bili tam tolažnik tako mnogim, moder svetovalec velikim in majhnim. Znali ste vzeti breme raz srce s tako dobro roko, s tako večjo in starčevsko izkušeno modrostjo. To so zakopane skrivnosti, mislim, da Vas je marsikdo tam v večnosti hvaležen in ljubeč pozdravil. Do zadnjega ste bili tudi v semenišču spovednik, in to vem iz nekaterih ust, da nikoli šablonski, nikoli površen, pač pa vedno dober in poln nevsakdanjega umevanja.

Župnik. Skozi 25 let ste vodili župnijo Marijinega Oznanjenja. Četrto stoletja biti na tako odgovornem mestu ni lahka stvar, vendar pa ste s prirojenim taktom, s pridobljeno modrostjo in solidnim znanjem, s točnostjo, ki ni vsakdanja, in z ljubeznijo, ki je naravnost redka, vršili svojo službo. Še sedaj, ko imam tolikrat v rokah matične knjige, se čudim Vaši tako značilni in elegantni pisavi, čudim skrbnosti, ki diha iz vseh Vaših zapisnikov.

Samostanski predstojnik. Kdor meni da so to samo naslovi; pater provincijal, pater gvardijan, pater vikar itd., se zelo moti. Je to velika odgovornost in skrb za srca, za duše izročenihi sobratov, za njih zadovoljnost in srečo. Vse lažje je biti neoseben direktor, neoseben namestnik, neoseben visok uradnik, kakor pa biti predstojnik družine, ki je tako različna po svojem temperamentu, tako ista po svojem zvanju in tako raznolika, kakor je vsako človeško srce neodklenjena skrivnost. Bili ste provincijalni vikar za celo Slovenijo. Takt, modrost in dobrota in še pravčasna strogost in neodjenjljiva doslednost, to so bile poteze te Vaše službe.

Pater gvardijan. V bistvu še težja služba, ker še bolj osebna, še bolj intimna. Biti zaeno oče družine in šef samostana, ki ima 40 do 50 članov, res ni majhna stvar.

Velevati in zaeno spoštovati in čuvati osebnost posameznih, to je umetnost. Grajati prilično ali neprilično in pri tem ne raniti, to je umetnost. Biti dober, a zraven tudi neodjenjljiv v načelih, v tradiciji — to je stvar mož. In Vi ste bili tak mož. Sami ste rekli: da ste bili včasih malo siten, včasih malo poseben, pa kdo to ni! Tako radi smo Vam odpustili.

Pater vikar, namestnik samostanskega predstojnika. To je, vsaj včasih, veste, tako majhno zavetje za časa odsotnosti samostanskega predstojnika; saj je tako človeška ta poteza in kako ste to s fineso znali

Pomen o. Hugolina v slovenski glasbi

P. Hugolin je v slovenski glasbi še vedno osrednja osebnost. S tega osrednjega stališča ga ni mogla odmekniti niti visoka starost, niti časovni duh, ki glasbeni romantiki ni prav nič več naklonjen. Čeprav so cerkveno in svetno glasbo začasa njegovega glasbenega ustvarjanja preplavljali še najrazličnejši tokovi in odnesli s seboj v pozabo ali vsaj brezpomembnost toliko delavcev, ki se je zdelo, da so ob svojem času vendar le nekaj pomenili, je p. Hugolin vsem tem poplavam vztrajno kljuboval. In prav vselej smo radovedno, pa tudi kar napeto prisluhnili, kadar se je reko: P. Hugolin pripravljaja novo delo. Najprej zato, ker spričo njegovih visokih let po človeški sodbi kaj pomembnega skoraj ni bilo moči pričakovati. Pa smo vselej dočakali, da je tudi v teh zadnjih letih in delih naše človeško pričakovanje na glavo postavil. Za primer kar pogled njegovo zadnje delo: mladinske pesmi — ali je bil kdaj bolj brezskrbno vesel, bolj gibek, bolj mlad ko v tem delu, ki ga je zložil kot dvainosemdesetleten mož?

Pa še tele misli: Vedeli smo, da si je P. H. svoje glasbene nazore zasidral že pred 30 leti in da se razen v eni ali dveh večjih skladbah — pa sebi in skladbam v škodo — ni dal premkniti. Razvijal jih pač je, toda spreminjal nikdar. — In smo bili vedno napeto pozorni, kako si bo svojo glasbeno dušo ustrojil, da bo v tem vrvežu za vsestransko novostjo obstal, da ga praktično življenje ne bo ko zastarele mumije čisto v kot odrinilo?

In nam je vselej na svoj pristni način znal toliko in več novega povedati, ko ti, ki so z vseni močmi grabili po »najnovejšem napredku«.

Ze ko je kot frančiškanski organist v Novem mestu (1874—1890) in profesor petja na gimnaziji zložil prve svetne zборе — kako so mlada pevska srca ob teh novih delih, plemenitih, visoko stremecih, pa hkrati tako božajoče nežnih, vzdrhtevala! Kako se je vsak pevec čutil srečnega, če je kakorkoli na skrivaj prišel do njih in jih mogel prepisati! — Pogled v nedolžno oko, Na planine! To so bile nezasišane novosti. Čutili smo, da se dvigajo visoko nad običajne popevke, ki so nastale pogosto pod vplivom nemške budnice in pivske pesmi. Prevzemale so nas zlasti zaradi dotelej nezasišane globine.

In ko so malo kasneje izšle njegove mašne in Marijine (v skupni izdaji s P. Angelikom Hribarjem leta 1893—94) smo nad njegovimi kar strmeli. Današnjim ušesom, zlasti pa očem bi se razlika med njegovimi in P. Angelikovimi pa tudi Foersterjevimi in drugih ceciliancev komaj vidna zdela; takrat smo pred njegovimi kar obstali. Polne samozvestne zrelosti so stale pred nami, po obliki nenavadno plemenite, visokorodne, kakor plemiške so nastopale. Tako smo ob njih čutili, kakor kadar smo stali pred visoko spoštovanim odličnjakom, ki se je naše oko le kradoma upalo ozreti v njegovo lice.

Da! To lice njegovih skladb! Kakor iz granita izklesano je, poteze nad vse krepko začrtane, izrazite. Po osebi ga tedaj še nismo poznali, pa smo si ga po skladbah čisto pravilno predstavljali — visoko vzravnane, odločne in z značilnimi, krepko rezanimi potezami.

Vse nam je bilo novo: melodija s svojimi užigajočimi postopi, harmonija z novim, mladim, sočnim zvokom. In še samostojnost glasov, ki je take nismo bili vajeni, zlasti ker je šlo vse preko običajnega cecilijanskega sloga. Saj ni bilo novotarij — prav nobene; toda za-

razumeti, kako ste znali blagohotno ustreči kaki želji, ki bi drugače ne bila izpolnjena. Dolga leta ste sedeli tam na drugem mestu, dolga leta ste znali takole na večer ali kako nedeljo po obedu povedati kratko, markantno svoje mnenje. Radi smo Vas poslušali.

Človek. Pater vikar, oprostite, toda verjemite mi, da nam je bilo to Vaše večerno solnce, ta zahod vašega dneva, tako veličastna pridiga — možatosti, o potrpežljivosti in plemeniti vdanosti v voljo božjo. Le redka je bila tožba iz Vaših ust in vendar nas je prav ta nema govorica: »da Bog ostane in vse drugo mine«, še bolj zblížala, še bolj zvezala. Do konca ste bili delavnji sami, in ste delavnost sobratov z ljubeznijo priznali, do konca ste snovali in komaj je tega nekaj dni, kar ste mi naročili naj zberem kaj lepih tekstov iz naših najmlajših pesnikov, da bi komponirali. Pater vikar, to Vaše delo in življenje, ta Vaš zaton je bila Vaša najlepša kompozicija. In za vse naša iskrena in topla zahvala. On, ki nas je vse poklical v to družino frančiškansko, On Vam bo plačnik. In prosim, pater vikar, oprostite... —n

jeja nas je v vsem nova zaporednost in iz nje nujno potekajoča nova barvitost.

In še druga posebnost njegove glasbe nas je čudovito mikala in navduševala. Naša glasba zlasti strogo cecilijanska je bila v vseh delih nekako statična, mirujoča, nekako ustaljena melodika, ustaljene harmonične oblike, ustaljen kontrapunktični hod. Vse si za naprej čutil. Hugolinova glasba je bila po svojem bistvu agocična, polna življenja, vse omenjene glasbene sestavine so druga drugo poganjale v neprestano se prelivajoče gibanje.

O tem prvem nastopu smo zato malo obširneje govorili, ker so iz teh korenin nastala vsa njegova poznejša dela.

On glasbenih prvin, glasbenega materiala nikdar ni na novo iskal; on je z danimi glasbeno izraznimi sredstvi ustvarjal nova dela. Bil je po svoji naravi eklektik: dane, dognane vrvine je po svoje rabil. Bil je v glasbi nekaj tega, kar je v stavbarstvu Plečnik. Odlikoval ga je silno tenek čut, da nikdar ni zapisal manj vredne reči.

Ta naravni čut za plemenito vsebino in a njo soglašajočo obliko, ga je zlasti v večjih delih dvignil do nepričakovane popolnosti.

Vse njegove velike skladbe — da navedemo samo najvažnejše: kantato »Jefftejevo priseg«, oratorij »Assumptio«, simfonične pesnitve »Olkije«, »Soči«, »V pepelnici noči« in opero »Tajdo«, dasi niso vse enake vrednosti, so brez plehkkih, vsakdanjih, manj vrednih mest ali celo mašil, kar bi človek pri tako velikanskem delu skoraj moral pričakovati.

Njegova dela so zato naša priznanje tudi v tujini. Njegova latinska maša »Missae solemnis« je menda edina slovenska maša, ki je našla založnika v tujini. In kakim veseljem so jo sprejeli, to tako živahno, nežno, pa hkrati ponosno slovesno delo.

O njegovih delih so ponovno razpravljali tuji dnevniki in strokovni listi. Njegov »Te Deum« bo bržkone še dolgo čakal, da dobi enakovrednega naslednika. Kar jih poznamo, nobeden ne teče tako gladko, kakor iz bronu ulit je, kar čuti, kako je skladatelju veselo vrel iz srca; morda nikjer več tako pristno.

Koliko je postal v svet zbirak raznih cerkvenih skladb, koliko jih je izdala Glasbena Matica, koliko priobčil Cerkevni glasbenik, Pevec in drugi listi — te stotine in stotine, kdo bi jih mogel danes prešteti?

Hkrati je bil — kar vsakemu skladatelju tudi ni dano — izvrsten, samozavesten, klasično umerjen dirigent. Kako je imel on pri deveti maši vedno polno cerkev vernih ljubiteljev glasbe, ki so z globoko pobožnostjo poslušali petje njegovega slovečega zbora. Pa je tudi znal izbirati in zbor voditi, da je njegov zbor pri mnogih veljal za najboljši cerkveni zbor v Jugoslaviji. Prirejal je velike cerkvene koncerte doma in izven Ljubljane, da je pokazal skladbe in pevec in pevovodje nazorno nič. Znal je tudi spretno sukati pero. Njegovih stvarnih člankov, ocen, orgelskih kolavdicjov po naših in tujih strokovnih listih je »legijone«.

Po pravici torej trdimo:

Nihče med nami ni zložil toliko in tako obširnih skladb.

Nihče s svojimi deli ni tako do zadnjega prostora napolnil koncertnih dvoran!

Noben dirigent ni bil tako spoštovan in tako iskreno ljubljen. K.

Po dva, trikrat zapored so se peli oratoriji, simfonična dela v nabitih dvoranah.

Stara Avala izginja

Belgrad, aprila.

Tako dobro mi je v spominu. Vselej, kadar smo v družbi obiskali Avalo, najvišji vrh v belgrajski okolici, smo se vzpeli na staro, razdrapano obzidje srednjeveškega gradu, ki se je nahajalo na njenem vrhu. Te dni ga minirajo. Na samem vrhu bodo postavili mogočen spomenik neznanemu junaku po načrtih kiparja Meštrovića.

Par spominov in zgodovinskih podatkov o avalskem gradu, mislim, da ob tej priliki ne bo škodilo. Sicer je zgodovina zelo molčeča ravno o Avali in njenih gospodarjih, vendar so posebniki zapisali nekaj zanimivih podatkov o nji. Ze samo ime Avala ni arbskega porekla. Turki so jo nazivali tako. Včasih se je imenovala Žrnov ali pa Porčin grad, kar je do nedavna še ostalo med narodom. Zgodovinarji trdijo, da je bila utrdba na Avali še za Rimljanov. Ostanke, ki govorje za to tezo, so našli pred leti pod razvalinami. Pripovedujejo, da je Avala nekaj služila kot kresovna postaja na poti do Jadrana.

V srednjem veku so bili gospodarji Avale izmenoma Srbi, Madžari in Turki. Spomladi l. 1440., ko je oblegal Belgrad, a ga ni mogel vzeti, je sultan Murat II. zavzel takratni grad Žrnov in mu dal ime Avala, kar v arabsčini pomeni: visok prostor. Avalski grad, ki kraljuje nad vso bližnjo in daljno okolico, je Turkom služil za opazovališče. Otdot so Turki nadlegovali okolico vse do l. 1521., ko so zavzeli Belgrad.

Iz tega časa je ohranjenih več srbskih nar. pesmi, v katerih se poje o dogodkih na Avali. Posebno pogosto se omenjajo junaki, ki so jo oblegali in branili. Take so pesmi o Porči od

Avale, o bratih Jakšićih in o Zmaj despotu Vuku. Leta 1515. je oblegal Avalo erdeljski vojvoda Jovan Zapolja, ali je ni mogel vzeti. Turki so ga celo iz zasede napadli in je s težavo pobegnil.

Jeseni l. 1661. je obiskal avalski grad znani turški potopisec Evlija Čelebija. O avalskem gradu piše v svojem letopisu med drugim sledeče: »To je krasna majhna utrdba, zidana v kamnu, brez jarkov in z visokimi vrati. Ta visoka trdnjava je z vseh strani vidna iz daljave petih prenočevališč. Ime Havala naj bi pomenilo, da je utraba kot neka prepona ali ovira v omenjenih krajih, vendar njega ne more ničesar ovirati. Vrh trdnjave je viden celo s hercegovskih planin.«

Te dni bodo, kakor sem že rekel, razstrelili staro trdnjavsko obzidje in na vrhu bo v par letih vzblestel spomenik nepoznanemu inuaku. Sedanjji spomenik, ki se nahaja na zapadni strani pod vrhom, pa bodo oistranili.

Cerkveni vestnik

Cerkov sv. Jožefa. Jutri slovesno praznovanje varstva sv. Jožefa. Ob 8 slovesna pontifikalna sv. maša; izvajajo se: instrumentalna Missa solemnis »Jubilatae Deo« (zložil Rud. Wagner), Graduale »Desquamumque« (zložil Anton Foerster), Po afortoriju »Angelus Domini« (zložil St. Premrl), »Tantum ergo« (zložil G. Bihardr. P. KI movec). Po maši: »Sv. Jožef« (zložil St. Premrl). — Ob 19.30 kratka pridiga, nato procesija z Najsvetejšim. Po procesiji litanije sv. Jožefa, posvetitev družin sv. Jožefa in blagoslov.

Kongregacija Marije Pomahnice pri sv. Jožefu v Ljubljani se udeležila pogreba svoje članice gospe Marije Vidrove star., ki je umrla 20. apr. 1964. Pogreb se vrši z Dunajske ceste 17 (Medjatorova hiša) v nedeljo ob 7 popoldne. Sv. maša zadušnica se označi pozneje, N. v m. p.

Ljubljanske vesti:

Novi muzejski trg

Ljubljana, 20. apr.

Teško je vprašanje o ureditvi muzejskega trga, ki je sredi Ljubljane tik opere, policije in v bližini drugih javnih poslopij. Včeraj smo poročali, da mestna občina izseljuje in deložira revne ljudi, ki so dosedaj imeli na prostoru med muzejskim trgov in nunskim zidom svoje zavetišče. Mestna občina namerava muzejski trg zelo razširiti, tako, da bi imel obliko pravičnega pravokotnika ter bi odkupilo zaradi tega od uršulinskega samostana nekaj kvadratnih metrov vrta. Zaenkrat pa namerava mestna občina razširiti muzejski trg za prostor, iz katerega namerava izseliti dosedaj barakarje. Muzejski trg bi se s tem znatno razširil, tudi zid, ki je ločil dosedanj trg od prostora mestne občine, je že podrt. Sledile bodo razne hišice in barake, medtem ko je nunski vrt obzidan z zidom. Potrebno je le, da se mestna občina sporazume z uršulinskim redom, ki naj bi odstopil majhen obseg sveta in muzejski trg bi bil že zaokrožen.

Načrti za preureditev muzej, trga so idealni, saj so tu projektirane razne stavbe banske uprave in banovine, vendar bo za to

potrebno ogromno stroškov, ki jih bo Slovenija le težko zmogla, čeprav bodo stroški razdeljeni na daljšo vrsto let. Zaenkrat bo morala mestna občina skrbeti le za razširjenje dosedanjega parka pred muzejem. Muzejski park je bil dosedaj kolikor toliko namenjen, čeprav je tik središča mesta. — Mestna vrtarinja pa ima že pripravljene načrte, da napravi ta trg s pridobljenim zemljiščem vred v lep, moderno urejen park, ki bo s lehnemu pešcu v zadoščenje.

Že včeraj smo poročali o stiski dosedanjih prebivalcev prostora med mestnim in nunskim zidom. Te prebivalce bo mestna občina sčasom preselila na Grad in med druge delavske naselbine na robu mesta.

Dosedanji Valvazorjev spomenik stoji asimetrično na trgu. Ko se trg razširi, bo treba misliti tudi na to, da se spomenik prenese za nekaj metrov na desno stran muzeja. Ko bo kdaj izveden lep načrt o zgradbi samoupravniških poslopij na muzejskem trgu, to je med poslopijem Hranilnice dravske banovine in med muzejem, nastane tukaj krasen centralni reprezentančni trg, ki bo Ljubljani v ponos. Takega reprezentančnega trga dosedaj Ljubljana še nima.

se bodo tudi v cerkvi. Ker so pesmarice, ki se bodo dobile v cerkvi, župnijska last, naj jih po maši vsak pusti na klopi. — Radi pogreba dolgoletnega župnika p. Hugolina Sattnerja, ki se bo pričel ob 4 popoldne, običajne liturgije popoldne ob 5 odpadajo. — Delavniške sv. maše na Rožniku se prično šele z mesecem majem.

☉ Pogreb ž. Tomaža Bizilja. Blagopokojnega gostilničarja »Pri Kolovratu« je včeraj ob 5 popoldne spremljala velika množica ljudi k zadnjemu počivališču. Peveci so se od svojega dolgoletnega podpornika poslovili z genjivimi žalostinkami, pred krsto pa je igrala železničarska godba. Med pogrebi je bilo mnogo znanih osebnosti, dolgoletnih prijateljev in gostov njegove gostilne. Blagum Bizilju ohranimo lep spomin!

☉ Počitniške kolonije mestne občine Ljubljanske. Mestna občina bo tudi letos poslala gotovo število otrok na počitnice in sicer v Medno in na morje. V prvi vrsti se bodo sprejemali otroci, ki so pristojni v Ljubljano in so socialno in zdravstveno šibki. Formularji za vlaganje prošelj se dobe v mladinskem uradu. Mestni dom, II. nadst., soba št. 45. Urad bo sprejemal prijave nepreklono samo do 20. maja.

Tel. 31-62 KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Danes ob 8 dvojni spored:
NASKOK NA VRH — in
JAZ PODNEVI, TI PONOČI (W. Fritsch)

☉ Ribji trg. Kljub temu, da je postni čas že davno minil, vendar se želje ljubljancev po okusnih ribah niso prav nič zmanjšale. Vedno bolj se ljubljanci privajajo na ribe. Pred dobrih 20 leti prodajalec rib sploh ni imel nobene kupčije. Vse drugače je dandanes. Včerajšnji ribji trg je bil bogato založen z ribami, tako sladkovodnimi kakor z morskimi. Gospodinjje so obhajale, da se cene ribam še vedno visoke. Riba je v Ljubljani še vedno specialiteta in še dolgo ne bo ljudsko živilo. Dokler je govedina cenejša od rib, bodo gospodinjje še vedno raje kupovale meso. Tudi včerajšnje cene ribam niso gospodinjim dajale poguma, ker so bile na isti višini kakor v prejšnjih tednih. Manjkalo je postvri. Izredno mnogo pa je bilo na trgu žab, ki so jih prodajali po 0,25 do 0,50 Din za par krakov. Na ljubljanskem trgu je zelo stroga kontrola, da brezvestni prodajalci ne prinesejo med krake žab krake krašča. Sleherni, ki kupuje žabje krake na trgu, se more zanesti, da so vsi žabji kraki strogo pregledani.

☉ Encijan na trgu. Planinska cvetka encijan je po zakonu zaščitena. Semintja pa se dobi kakšna prodajalka z Gorenjskega, ki prinese na trg rdeče cvete encijana. — To redko in zavarovano rastlino najraje kupujejo gospodinjje verand, ker vedo, da v zaprti sobi razširja omamni vonj, ki človeškemu zdravju ni ugoden. Včeraj so tržni pazniki zapazili neko gorenjsko kmetico, ki je prinesla na trg rdeče cvetke. Ko so jo hoteli legitimirati, se je kmetica s košaro naenkrat izmuznila. Nihče ni mogel nadzorovati, kam je Gorenjka s cvetjem izginila in kje je zaščiteni encijan prodala. Tržno nadzorstvo je odločilo, da v bodoče sploh ne pripusti na trg nobene zaščitene rastline, ki jih je cela vrsta, kakor planinke, narcise z

Gošice (te cveto proti koncu maja), niti božjega drevca, še manj pa kraljeve rože iz polhograj-skih hribov.

☉ Prostovoljna gasilska četa Ljubljana-Barje, ki je bila ustanovljena pred 12 leti, si je v tem času preskrbela najnujnejše orodje, a kar je najvažnejše in s čimer se more le malokatera organizacija ponasati, postavili so si v letu 1930 svoj lasten gasilski dom ob Peruzzijevi cesti. S svojimi ročnim delom so pač najbolj dokazali, da jim gasilstvo in delo za bližnjega ni zgolj fraza ter da jim človekoljubje ni le prazna beseda. Organizacija pa pogreša še dosti modernega orodja. Letos so si naši gasilci na Btrju preskrbeli nov prvi trenski avtomobil znamke »Chevrolet«, ki ga bo 13. maja slovesno blagoslovil župnik in pisatelj g. Fran Finžgar ob kumovanju ljubljanskega župana dr. Dinka Puca in gospe Jožice Šuštarjeve, soproge industrialca. Na to slovesno prireditev že danes vabimo vse ljubljansko in okoliško prebivalstvo.

☉ Padee s tretjega nadstropja. Kmalu po 4 popoldne je prišlo včeraj v Kersnikovi ulici do hude nezgode. V še nedodelano poslopje v jeniškega doma sta prišla 15-letni dijak Drago Mlakar, sin upokojenega železničarja in še eden njegov lovariš. Ko sta se mudila pri oknu tretjega nadstropja, je Mlakar omahnil in padel na betonski tlak. Mlakar je obležal nezavesten. Poklicani so bili poklicni reševalci, ki so Mlakarja prepeljali v bolnišnico. Mlakar je bil srva nezavesten, pozneje pa se je zavedel. Očitno je, da je dobil hude notranje poškodbe. Kako je do nesreče prišlo, je še težko ugotoviti. Njegove poškodbe so resnega značaja.

☉ Okepsava grobov s spomladanskim cvetjem se je pri Sv. Križu ta mesec že pričela. Sorodniki in prijatelji pokojnih vsajajo cvetlice vseh vrst v nagrobno prst in jih hodijo pridno vsak teden zalivati. Rože zato uspevajo in obirno pokopališče izgleda vsako pomlad kakor cvetlični vrt. Bodo pa li pustili brezvestni ljudje te s trudom in stroški ozaljšane grobove na miru?

☉ V parkih je grmičevje in trava močno pogonala. Da pa ne bodo otroci teptali trave, lomili vej in onesnažali klopi, naj bi magistrat nastavljal čez dan čuvarje v parke, ker stanejo ti mestno občino vsako leto izdatne tisočake.

☉ Se se bo zidalo! Kakor čujemo, od poučene strani, bo svet na Kodeljevem letos parceliran in bo nekaj stavbnih parcel odprdnih reflektantom za zmerno ceno za zgradbo malih stanovanjskih hiš odnosno vil. Ljudje, ki razpolagajo s par tisoči gotovine, so postali praktični, češ: »Bom pa zidal, v stavbi je denar varno naložen!«

☉ Tudi Golovec se »trebi«. Lani so začele tudi v tej gozdni verigi padati od juga proti vzhodu smreke, hoje in buke. Prvi dve kot stavni (tesan) les, zadnje pa za kurjavo. Zato so nastale že tu in tam vidne manjše in večje golčave, ki bodo pa, kakor zatrjujejo gospodarji, kmalu zasajene. Ljudje pač potrebujejo denar!

☉ Pamparce, modne hlače, najboljšo kupite pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

Novi minister g. dr. Milan Ulmanski

Kakor smo že poročali, je bil novi minister g. dr. Milan Ulmanski za gozdove in rudnike rojen l. 1880 v Zagrebu, kjer je l. 1898 maturiral. Potem je stopil v vojaško akademijo v Dunajskem Novem mestu, kjer je l. 1901 postal poročnik avstrijske armade, v kateri je služil do l. 1918, nazadnje v generalnem štabu.

Po prevratu je prišel v Ljubljano, kjer je l. 1919 prevzel vodstvo generalnega štaba slovenskih čet. Kmalu potem pa je šel v civil ter stopil v službo Hrv. eskontne banke v Zagrebu. V tej službi je od l. 1919 do 1922 študiral pravo ter l. 1922 postal doktor prava.

Višnja gora

Naša jublantanja. Poročali smo o 80 letnem jubileju naše ugledne gostilničarke gospe Ane Kralj. Kako veliko spoštovanje in ugled uživa jublantanja, so dokaz tudi številne častitke, ki jih je prejela od vseh strani. Celu v verzih so proslavljali jubilej naše vrlje »Kraljice« in škoda bi bilo, če bi pozabili zlasti tole častitko:

Raduj se starodavna Višnja gora:
»Kraljica« redek jubilej slavi!
Let osmdeset dela brez odmora
za svoje drage trudi se, skrbi.
Vzgojila Cerkev blagega je sina
in svetu dala vrlih je hčera,
točila vedno pristna je le vina,
gostilne njene kdo pač ne pozna?
O, naj le pridno, kot doslej, deluje
do svojega življenja skrajnih mej,
naj svet življenje njeno občuduje,
a njo naj pomladi ta jubilej.

Jublantanja nas naproša, da izrazimo na tem mestu njeno iskreno zahvalo za vse ustne in pismene častitke. Radi ustrezemo njeni želji in ji še enkrat kličemo: Bog nam jo živi še dolgo let!

Požari brez konca

Ptuj, 20. aprila

Nenadoma je začela goreti velika kopica slame pri posestniku Jakobu Polancu v Zagajčih pri Sv. Marjeti. Ogenj je v par minutah zajel celo gospodarsko poslopje in vse uničil. Škoda znaša čez 60.000 Din, zavarovalnica krije le eno šestino. Zahvaliti se je vsem sosednjim požarnikom, kateri so bili v par minutah na kraju nesreče kar s 6 brigadami ter ogenj lokalizirali, da se niso zažgali veliki novi hlevi in sosednja poslopja.

Neznani zlikovec je zanetil požar pri posestniku Jožetu Kokotu v Hrastovcu pri Zavrču. Vnela se je bila že strelja pri hlevu, toda k sreči je ogenj opazila gospodinja, ki je se bedela, medtem ko so ostali že vsi spali. Urno je vse zbudila in vsem se je po velikem trudu posrečilo oženi pogasiti.

Še tretja požarna nesreča! Zgorela so gospodarska poslopja Lovrencu Sačadinu, posestniku v Podložu pri Ptujski gori. Vaščanom in gasilcem iz Cirkovc se je zahvaliti, da se požar ni širil naprej. Škode je okrog 25.000 Din, kritje z zavarovalnino pa je malenkostno.

Ptuj

Umestitev novega župnika. Pri Sv. Bolfenku v Slov. gor. bo 30. t. m. umeščen novi župnik g. Franc Letonja, rojak iz ptujске okolice.

Poroka. V proštjski cerkvi sta se poročila 18. t. m. Franc Mahorič, trgovec iz Ptujja in Marjeta Kodela, hči hišnega posestnika v Ptujju. Bilo srečno!

Sestanek državnih upokojencev. Preteklo nedeljo so imeli državni upokojenci iz Ptujja in okolice sestanek v mestni posvetovalnici. Sestanek je vodil davčni nadpoveljatelj v pok. g. Tobias. V imenu občine je pozdravil zborovalce občinski svetnik g. Lenarčič. Iz Maribora je dospel v Ptuj nadučitelj v p. g. Ogorelec, kot odposlanec društva upokojencev in upokojenk v Mariboru. Izbrpno je poročal o delovanju društva, ki se krepko razvija. Za svoja zanimiva izvajanja je žel splošno odobravanja.

Celje

☉ Akademija v proslavo apostola mladine Don Boska — svetnika. Akademijo priredi mladinski zbor salezijanskih gojencev in bogoslovcev z Rakovnika v Ljubljani pod vodstvom g. dr. J. Grzinčiča v dvorani Ljudske posojilnice v Celju drevi ob 8. V pevskem zboru nastopa 120 mladih pevcev iz dijaškega konvikta in rokodelskih šol. Sodeluje domači celjski orkester. Vstopnice se dobijo danes čez dan v Slovenski tiskovni zadrugi in v knjigar-ni Gorčar nasl. Celjani, obiščimo danes polnoštevilno to akademijo, da počastimo s tem velikega svetnika — vzgojitelja mladine!

☉ Smrt dobre krščanske matere. Včeraj je umrla na svojem stanovanju stara 75 let ga, Marija Mak, žena klobučarja in posestnika. Pokojna je bila dobra žena in vzor-mati svojih otrok, od katerih živita dva. Ivan je kaplan v Dravogradu, Anton pa poštni kontrolor v Subotici. Dobro gospo bomo spremili danes iz hiše žalosti. Stritarjeva ulica 27 (Ogrizkova kolonija) ob 2 popoldne na okoliško pokopališče. Naj da Bog dobri gospe večni mir in pokoj, gospodu soprogu in obema sinovoma pa izrekamo svoje sožalje. — V četrtki je umri pri prevozu v celjsko bolnišnico Obrul Janez, 36 let, delavec v Gabrovlah v konjski okolici. N. v m. p.

☉ Najdena ženska obleka. Dne 19. t. m. je bila na Ljubljanski cesti pred avto-delavnico Haselbach najdena ženska obleka vredna okrog 100 Din.

☉ Krajevni odbor UVI v Celju bo, kakor je bilo že v časopisih razlašeno, priredil tudi letos veliko javno tombolo dne 1. julija, v slučaju slabega vremena pa 8. julija 1934. Odbor ponovno opozarja in prosi vsa druga društva, da na ta dan opuste vsako prireditev, ki bi mogla škodovati imenovani, saj je treba upoštevati, da imajo vojne žrtve za svojo prireditev na razpolago samo en dan v letu.

Iz Vranskega kofa

Ne bodo imeli sreče... Vsa Savinjska dožnja se je letos naravnost divje vrgla na hmelj. Nihče skoraj te dni ne govori o drugem, kakor samo o tem, koliko hmelja bo zasadi in koliko ga upa pridelati. Nekateri pa grede že predaleč. Tako so nekateri celo preteklo nedeljo po njihvah sadili hmelj in pozabili, da je nedelja Gospodov dan. Tisti se naj pozneje ne čudijo, če jim njihovo delo ne bo prineslo blagoslova pri kupčiji. Nedeljsko delo nikoli ne prinaša sreče in hmelj nikomur ne bo pomagal v nebesa. Dajte Bogu, kar je božjega, potem vam bo tudi Bog dal, kar je vašega.

Kulturni obzornik

Nove smeri v otroški književnosti

Vprašanje mladinske knjižne vzgoje pri nas

Pred nedavnim se je neka hrvaška revija izrekla za to, da je treba z vso odločnostjo prekiniti z dosedanj mitično otroško književnostjo ter začeti s sodobno realistično mladinsko literaturo, v kateri bo pozajet čas z vso neumljeno resničnostjo, češ, da dosedanja literatura sodobno mladino le pomehkuže, jemlje ji vid v resnično življenje in jo tako onesposablja za stvarno prihodnost. Do tega prepričanja je privedla hrvaška mladinske ideologije, ki so se v oni hrvaški reviji na široko razpisali, mladinska literatura Ericha Kästnerja, čigar knjige »Emil in detektiv« ter »Tonček in Pikača« sta privedeni v hrvaščino. V obeh knjigah je namreč zajeta snov iz sodobnega veličestnega ozračja, vsa realnost časa je v vsej grobosti prisotna; povest je le v toliko otroška, v kolikor so njeni nosilci otroci, v jedru je pa to zgodba za odrasle, ki poznajo grobost časa v njegovem oerčju.

Sama po sebi ta nova smer v mladinski književnosti ni brez podlage. Čas sam jo je izval, ki oblikuje danes otrokovo duševnost v smislu sočasnih življenjskih tokov mnogo hitreje in stvarneje kakor kdajkoli poprej. In ona mladina, ki je predčasno dozorela bodisi v duševnem ali pubertetnem smislu, kajpada odklanja literaturo bajnega sveta, ker vidi v njej nerensne podobe. Toda tega novega duha v sodobni ljudskoosloški mladini ne smemo posplošiti; zakaj resnica je, da kljub prelomu dveh različnih si razdobji tež vendarle večina sodobnih otrok po notranji nujni v stari svet bajk,

katero so doslej nam vsem pripravljale pot v resnično življenje. Za to trditve imamo potrdila v tem, da sega po moderni, realistično zajeti otroški literaturi bolj odrasel človek kot otrok, na drugi strani pa vidimo, s kako vnuem in primitivno otrokostjo spremlja predpubertetna mladina svoje nedeljske priloge v dnevnih listih kakor tudi revijah, v katerih teče otroško življenje po isti strugi kakor nekoč.

Domneve, da knjiga z nerensnim svetom kviri značaj otroka, da sleda prebuda razočaranja, da ostane zasajen otrok duševno krmeljav in podobno, niso točne. Saj vemo, da je večina velikih mož, ki so s svojimi deli preobrazovali svet, preživljala svoje otroštvo v mitologiji, v zaključnem svetu, ki je lasten zgolj otroku. Zakaj ta svet ima v svojem jedru premožno resnice, katera se polagoma v teku let oblikuje v stvarnost odraslih ljudi. V otroškem svetu je polno ljubezni, sočutja in drugih lepših lastnosti, ki delno ostanejo žive tudi takrat, ko se irednost sesuje v nič. Nikoli ne bo otrok tako plemenito vzgojen, če je začel že v nežni mladosti preračunano misliti; v takem otroku ni bilo naravnega prehoda iz prvega v drugi svet, ki se medsebojno dopolnjujeta, marveč je bil to naravosten skok v grobo stvarnost, katera mu v kati zatre sleherne lepe nagibe. Le tedaj, če pustimo otroku naravne razvoj in mu umetno ne vsiljujemo svoje-ga grobega sveta, za katerega še ni dozorel, bo stopil otrok v svojem času notranje dograjen in brez razočaranja na življenjsko mesto, ki mu pripada. Vse drugo pa je (če vzamemo v obzir celoto) prazen zvok.

S tem pa seveda ne mislimo, da je otroška literatura vse, kar je v gotovi književni obliki zajetega iz mitičnega sveta. In da vse to odgovarja otrokovi duši. In da sme pisati otroško književnost vsak, ki zna zmanjšati onoco v sončce, rožo v rožico itd. Nikakor ne. Otroško književnost sme ustvarjati zgolj umetnik; človek, ki v resnici doživlja v sebi otroški svet v vsej širini in nepovtorjenosti.

Vprav oni številni otroški pisatelji, ki so gledali in pisali zgolj s svojimi očmi in jemali za model razna znana imena evropskih mladinskih pisateljev, v otroka, pravega, živega otroka, pa se niso nikoli zazrli, so krivi, da je do danes redko kateri književni kritik ocenjeval otroško literaturo z onim spoštovanjem kakor veliko literaturo.

Teh misli smo se samo zato dotaknili, da pove-mo, kako premalo skrbimo Slovenci za lepo otroško knjigo. Naše založnice izdajajo prevodno literaturo za odrasle po preračunanem sistemu; s temi in temi deli svetovnih mojstrov se morajo izpolniti vrzeli (zmerom seveda tudi tu ni ravne črte), nobeni založnici pa ne pride na pamet, da bi sistematsko, premišljeno izdajala otroško književnost, s katero bi oblikovala svojiski otroški svet. Kakor da so otroci manj vredno čitateljstvo, še več: kakor da otroci ne potrebujejo knjige. Nekateri slovenske založnice so v prvem svojem založniškem zaletu vključile v svoj načrt tudi otroško književnost, zdaj tega ni več. Zdaj je otroška knjiga v naših založniških redkih, prigodni primer. To je gotovo velika pomankljivost naših založnic. Tem bolj zato, ker vprav danes povečajo vsi kulturni narodi izredno pozornost mladinski knjižni vzgoji. Drugi narodi ne izdajajo le lepe mladinske književnosti v velikih zamahih, marveč ustanavljajo za otroke posebne knjižnice in bravnice, v katerih se zbirajo otroci in bero svojim letom in duševni dozorelosti primerne knjige. Tudi posamezna društva se ustanavljajo, ki imajo posebno skrb za mladinsko knjigo. Pri nas pa — kakor da nimamo otrok.

„Brača sa Drave“.

Gvido Tartalja, ki je v Belgradu znan zlasti kot mladinski pesnik in pisatelj, je v drobni (60 strani) knjižici (izdala knjigarna Jeremije J. Džolobžića v Belgradu) z gornji neprikupnim, rekeli bi iskanim in prav radi tega praznim naslo-

vom, obelodanil v srbskem prepevu, oziroma prevodu daljšo vrsto pesmi in kratke proze iz slovenske mladinske književnosti. Doslej je bil Srbom znan Zupančičev »Ciciban«, ki je v Zagrebu doživel hrvaško izdajo. Ob tej priliki je treba poudariti, da je srbska mladinska književnost sila slabotna, rekeli bi celo najslabša od vseh južnoslovenskih narodov. Sicer jo zadnja leta zelo progirajo, zlasti belgrajski dnevniki, ki imajo ob določenih dneh mladini posvečene strani, vendar ta propaganda ne bo rodila stvarnega uspeha, ker je na teh straneh, razen kake prevedene stvari, pač redko kaj res umetniško vrednega. K Bolgarom bi šli v šolo, vsi po vrsti, kar liče mladinske knjige!

V Tartaljev knjigi, ki pa ni nikakšna antologija, so zastopani po vrsti znani in malo znani: Zupančič, Kette, Vida Jerajeva, Milčinski, Golar, Kunčič, Bevk, Gorinšek, Ferdo Plemič, Igo Gruden, Magajna, Jože Kovač, Černejeva, Lojze Zupanc, Samedec, Komanova, Zeljeznova-Kokalj, Utva, Slavo Stine, S. Zidanik, France Novšak, Ivan Kenda, Vinko Bitenc, Manko G., Marica Bartolova in Fran Zgur. Torej dovolj imen, dasi lista ni popolna. Tega se prireditelj tudi sam zaveda in v pripombi objublja še en zvezek slovenskega mladinskega slovstva v srbsčini, ki naj bi bil delno dopolnilo tej prvi knjigi. Sicer je Tartaljev poskus simpatičen, dasi brez napak ni. Posamezne pesmi, oziroma pripovedke je uspešno ilustriral slikar Vladimir Filakovac.

★ S. L. a p. h. Kratek oris kozmografije. Str. 42. Jedrnato, pregledno in sestavno podana knjižica ob-ravnava snov, ki se jemlje v šesti gimnaziji in bo dobrodošla zlasti dijaštvu kot dolgo pogrešan repetitorij. Pa tudi učitelji in drugi izobraženci bodo radi segali po knjižici, zlasti spričo pomanjkanja takšne učne knjige in izredno nizke cene (5 Din). Tiskala je Cirilova tiskarna v Mariboru, kjer so tudi naroča.

PRAVA POT

za temeljito in štedljivo pranje. Schicht-

ZVEČER

tova metoda je enostavna in prak-

tična. Z. Žensko hvalo se zvečer na-

moči, s Schichtovim terpentino-

vim milom pa prihodnje jutro izkuha.

TO JE CELO DELO PRI
SCHICHTOVI METODI

Velika afera z depoziti

V davčni upravi v Banja Luki je kontrolor poveril za četrt milijona deponiranih vrednostnih papirjev

V Banja Luki je na predlog državnega tožilca preisk. sodnik odredil aretacijo gradbenega podjetnika inž. Franca Mikuša in kontrolorja davčne uprave Karla Majerja. Oba so odvedli v zapor. Vest je po Banja Luki povzročila veliko presenečenje. Kmalu se je zvedelo, da je aretacija v zvezi s poverbami v davčni upravi. Ta afera datira še iz lanskega leta, ko so začeli zmanjkovati depoziti vrednostnih papirjev, ki so jih gradbeni podjetniki polagali pri blagajni davčne uprave kot kavcije. Pristojna finančna oblast je pred kratkim izvedla revizijo in ugotovila, da so v daljšem času izginili različni depoziti v vrednosti nad 250.000 Din. Sledila je ovadba na drž. pravdnitvo. Davčni kontrolor Majer je priznal, da kavcij in vred-

nostnih papirjev, ki so jih polagali pri blagajni davčne uprave gradbeni podjetniki, sploh ni vknjiževal, marveč jih je porabil za svoje osebne potrebe, deloma jih je po posejval gradbenemu podjetniku inž. Mikušu. Vrednostne papirje, ki jih je Majer porabil zase, je menjaval pri neki trdnici, denar pa zapravil, ne da bi o tem vodil račune. Inž. Mikuš, kateremu je Majer posejval vrednostne papirje, tudi ni ničesar zapisoval. Seč, ko sta Majer in inž. Mikuš prišla nekaj navskriž, je inž. Mikuš skušal vrniti vsaj del vrednostnih papirjev. Bilo je pa že prepozno. Oba sta romala v preiskovalni zapor. V aferi bo zaslišanih veliko število prič.

Männer. 172 strani. Nevezano 54 Din. II. zvezek: Jungfrauen und Frauen. 180 strani. Nevezano 49.50 Din. — Pöppe: Eucharistische Pfarrseelsorge. Wohlgepflegte öftere hl. Kommunion. 118 strani. 24 Din. — Puntigam: Exerzitien für Laien. 272 govoro za duhovne vaje z ozirom na mladino. 158 strani. Nevezano 30 Din. — Rubatscher: Die Exerzitien unsere Rettung. 151 strani. Nevezano 31.50 Din. — Schilgen: Du und er. Des Mädchens Stellung zum Jungmann. 274 strani. Nevezano 58 Din. — Schilgen: Du und Sie. Des Jungmanns Stellung zum Mädchen. 224 strani. Nevezano 52 Din. — Schilgen: Junge Helden. Ein Aufruf an Jungmänner zum edlem Streben und reinem Leben. 207 strani. Nevezano 43 Din.

— Pri hemeroidalni bolezni, zagatenu, natrižanih črekih, abscesih, sečnem pritisku, odebelitih tetrih bolečinah v križu, tesnobi v prsih, hudem srčnem utripanju, napadih omotice prinaša uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice vedno prijetno olajšanje, čisto tudi popolno ozdravljenje.

— Za srce, ledvice, kamne, jetra, želodec, notranje žile in čiščenje krvi je vendar najboljša naša Radenska slatina. Zahtevajte vedno in izrecno le Radensko slatino.

— Prijatelji in prijateljice dobrega, blagega Bok piva, pazite! Danes je prišlo letošnje novo iz pristahe bavarskega slada izdelano bok pivo pivovarne Union v promet. Ne pozabite ga poizkusiti!

— Se 10 dni, pa gremo pit rogaško slatino k izviru — v Rogaško Slatino, kjer velja v času od 1. maja do 15. junija popolna 20 dnevna oskrba Din 1000 in Din 1200. Prospektje in cenik dobite pri upravi zdravilišča ali pri »Putniku«.

— Hitro odstranjenje jecanja! Kakor doznavamo, se bodo priredili prihodnji teden v okviru gluho-nemnice v Ljubljani tečaj za odpravo jecanja po metodi znanega dunajskega pedagoga za govor in psihologa dr. S. Loewa in sicer pod njegovim osebnim vodstvom. Ta metoda je pokazala doslej o priliki javnih praktičnih preizkusov v mnogih mestih izredne uspehe v hitrem odstranjenju jecanja in bojazni pred govorom. Brezplačna pojasnila se dobe v torek 24. in v sredo 25. aprila 1934, vsakokrat od 10. do 12 in od 3. do 6. ure popoldne v gluho-nemnici na Zaloški cesti 5-1.

— Menda ne bo trgovcem nihče zameril, če se parkrat v letu sestanejo z namenom, da pogloblje medsebojne družabne stike. Da stare to na način, ki združuje koristno s prijetnim, je tembolj umerno, ker ima baš trgovci dandanes dovolj težav in vsakodnevni skrbi. V tem cilju prireja uprava združenja trgovcev danes v soboto ob pol 9 zvečer v dvorani Trgovskega doma svoj prvi družabni večer, na katerem sodelujejo: Slovenski vokalni kvintet, g. Josip Daneš in Cvirnov Jazz. Prireditelje se vrši pri pogrnjenih mizah. Vabljeni so vsi gg. trgovci, njih družine in pravtako vsi prijatelji trgovstva.

— Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraženosti živcev, nespanju, oslabilosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok.

Mariborske vesti:

Proslavimo don Bosca - svetnika!

Danes 21. aprila bo 19 bo v stolni in mestni župni cerkvi pridiga, po pridigi pa litanije pred Najsvetejšim in blagoslov ob koncu. V nedeljo 22. aprila bo ob pol 6 zjutraj pridiga, sv. maša pred Najsvetejšim, med sv. mašo skupno sv. obhajilo, po sv. maši blagoslov; ob pol 10 slavnostna pridiga prevz. g. knezoškofa, pontifikalna sv. maša z zahvalno pesmijo pred Najsvetejšim in blagoslov. Poleg cerkvene proslave se vrši tudi

slavnostna proslava v nedeljo 22. aprila ob 3 popoldne v dvorani Uniona v Mariboru.

SPORED: Uvod: Uvodna koračnica, orkester. Prolog. Slavnostni spev, mešani in moški zbor z orkestrom. — Prvi del: Slavnostni govor: Franjo Zebot. — Drugi del: Don Boskoovo delo, melodramatičen prizor v treh slikah. — Za odmor: V norišnici, vesela deklamacija. Cigav je don Bosko, zborna deklamacija. Pustite male k meni, odlomek iz Evangelija. — Tretji del: Njegova pot, melodramatičen prizor v treh slikah. Sodelujejo: Salezijanski gojenci z Rakovnika pri Ljubljani (120 po številu) in mariborska vojaška godba.

Vstopnina: sedeži po 6 do 15 Din, stojišča 3 Din, dijaška 2 Din.

Predprodaja vstopnic: Cirilova knjigarua na Aleksandrovi cesti št. 6.

□ Kaj nam razodevajo Roentgenovi žarki? O tej aktualni temi, je predavala v mariborski ljudski univerzi naša domačinka rentgenologinja ga. dr. Mila Kovač, ki je bila dolgoletna učenka svetovno znanega učenjaka in raziskovalca Roentgenovih žarkov, profesorja Holznechta. Predavanje je obsegalo v kratkem očrtu vse področje sodobnih rentgenoloških stremiljenj v raznih panogah znanosti ter je prikazalo postanek, bistvo in nesluteno možnost razvoja rentenologije, njenih raziskovanj in zdravilnih metod. Predavateljica je s pomočjo mnogih skiptičnih slik zelo zanimivo opisala nastajanje in lastnosti dobre rentgenove slike in nje važnost za ugotovitev bolezni; dalje je govorila o čudežni moči teh žarkov za zdravljenje raznih bolezni, o katerih je občinstvu še mnogo premalo znanega, ker je veda razmeroma še mlada. Poslušalci ljudske univerze so se s toplim priznanjem zahvalili požitvalni zdravnici za poučen pregled te znanosti, s katerim je ga. dr. Kovač nazorno pojasnila lajnikom čisto nerazumljivo in tajinstveno snovanje teh čudežnih žarkov.

□ Maribor za svojo deca. Na pobudo Jugoslovanske unije za zaščito dece bo v maju v Mariboru poseben »dečji teden« s predavanji, solskimi prireditvami itd.

□ Pohorska elektrarna. Danes se je podala na Pohorje gradbeno-tehnična komisija radi nameravane zgraditve nove pohorske elektrarne. Nova elektrarna bo zalagala z elektriko poleg Pohorskega doma še Mariborsko kočjo in okoliška kmečka naselja. Z zgradbo se prične takoj po komisijskem

ogledu ter bo končana z vsemi instalacijami vred do 1. julija.

□ Opuščene zatvornice. Po sporočilu železniškega ravnateljstva se bodo opustile ob nekaterih progah varnostne zapornice, s katerimi so bili zavarovani nekateri prehodi, ki se malo uporabljajo. V mariborski okolici se opuste nekatere zatvornice na progi Maribor-Pesnica ter Maribor-Tezno ter se nadomestijo z zaklenjenimi rampami, od katerih hrani ključke bližnja čuvajnica, na korški progi pa se bodo opušcene zatvornice nadomestile z opozorilnimi tablami v obliki andrejevega križa. — Zatvornice se opustijo 27. aprila.

□ Kolkov je zmanjkalo. Včeraj je stopila v veljavno odredbo o kolkovanju računov. Nastal je radi tega lov za koleki, da so kar zmanjkali.

□ »Mariborska kronika«. Mariborsko mesto se pridruži Ljubljani ter bo po njenem vzoru izdalo svojo »Kroniko«, ki bo priključena ljubljanski ter bosta obe skupno izhajali kot »Kronika Ljubljane in Maribora«. Sestavlja se sedaj že uredniški odbor, ki bo zbiral prispevke za mariborski del »Kronike«.

□ Propore. Za jutrišnji občni zbor Nabaviljalne zadruge državnih nameščencev vlada med članstvom izredno zanimanje. Pojavila se je med njimi zahteva po propore, po katerem naj bi se dalo vsaki strokovni skupini uradnikov in nameščencev odgovarjajoče zastopstvo v upravnem in nadzornem odboru. Ta zahteva je vsekakor upravičena in tudi pametna, ker bodo potem izginila prigovarjanja, da ima ena skupina z manjšim številom članstva več zastopnikov kakor močnejša.

□ Vsak Mariborčan naj kliče telefon 29-70 in se prepriča, če se nahaja njegova adresa, oziroma ako je pravilna v »Velikem adresarju za mesto Maribor in širšo okolico«, ki izide tekom leta 1934 pri Tiskovni založbi v Mariboru, Gregorčičeva ul. 26.

□ Bela žena... V Radehovi je umrl posestnik Matija Šuman v visoki starosti. Rajni je bil stara slovenska korenina, odločen in zaveden Slovenec v najtežjih časih in kremenit katoličan. Zavzemal je odlična mesta. Bil je soustanovnik posojilnice, član okrajnega cestnega odbora in cerkveni ključar. Pogreb bo danes popoldne ob 16. Blag mu spomin, žalujočim naše sožalje! — V Pobrežju, v Vrazovi ulici 39 je umrla gospa Ana Bračić, zasebnica stara 34 let. — V starosti 50 let je preminul Jakob Škerle. — Naj počivajo v miru!

□ Vajeniško in pomošniško razstavo priredi Slovensko obrtno društvo v Mariboru v unionski dvorani dne 20. maja. Razstava bo trajala več dni.

□ Ribe na trgu. Dokaj slabo je bil založen včerajšnji ribji trg. Bilo je samo 25 kg malih sardeljk kg po 12 Din, 50 kg velikih sardel po 16 Din in 25 kg maren ter 10 kg belice po 15 Din.

□ Padeč z lestve. Hudo se je ponesrečiti v Rošpohu delavec France Puhman. Zlomil si je obe nogi pri padcu z lestve ter zadobil tudi nevarne notranje poškodbe. Reševalci so ga prepeljali v bolnišnico.

□ Zeparji. V prodajalni na Aleksandrovi cesti je bila okradena prodajalca Frančiška Stalec. Neka odjemalka ji je izmaknila iz ročne torbice zlato verižico, vredno 300 Din.

□ Lekarniško nočno službo vrši v prihodnjem tednu od 22. do 28. t. m. Vidmajerjeva lekarna »Pri Arahu« na Glavnem trgu.

Koledar

Sobota, 21. aprila: Anzelm, cerkveni učenik; Simeon, škof. Prvi krajec ob 22.20. Herschel napoveduje lepo in prijetno vreme.

Novi grobovi

† V Ljubljani je včeraj zjutraj umrla gospa Marija Vidler. Rajnika je bila vzorna krščanska žena in ljubeča mati, ki je vso življenjsko skrb posvetila svoji družini. Bog ji bodi bogat plačnik! Zalujočim naše globoko sožalje!

† V Kropi je umrla gospa Ivana Šolar, soproga posestnika. Pokopali jo bodo v nedeljo ob 10 dopoldne na farnem pokopališču na Ovsishah. Naj v miru počiva! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Diplomiran je bil na kemičnem oddelku ljubljanske tehnične fakultete dne 14. aprila t. l. za inženjerja kemije g. Vlado Dolenc. Čestitamo!

Ostale vesti

— Odbor Pevske zveze poziva in prosi gg. pevovodje, pevce in pevke, ki se jim bo mogoče udeležiti pogreba našega častnega člana p. H. Sattnerja, naj se zbere pred pogrebom v Rokodelskem domu v Komenskoga ulici 12, ali se pri pogrebu pridružijo naši skupini.

— Na Šmarji gori bo v nedeljo popoldne ob 4 štirih ob ugodnem vremenu popoldanska pobožnost: pete litanije M. B. z blagoslovom. Vabimo posebno vse, ki ljubijo ljudsko petje.

— Dva požara. Grahovem pri Cerknici, dne 19. aprila: V teku dveh mesecev smo imeli v Grahovem dva požara. 24. februarja je pogorela hiša Terezije Mestek, h. št. 68. Škoda je krita z zavarovalnino. Ogenj je nastal najbrže pri dimniku, kjer se je nahajala slama. — Sinoči ob tri četrt na 12 nas je zbudil iz spanja klic »Gorile! Pogorel je kozolec in skedenj Ja-

koba Barage, h. št. 13 v Grahovem. Kako je nastal ogenj, se ne more dognati. Dobro, da ni bilo vetra, bilo je mirno. Zavarovan je bil za 6200 Din. — Letina slabo kaže. Posebno ozimna. Ječmena skoraj nič ni. So ga morali podorati. Tudi pšenica je slaba.

— Kaj pravijo kmetje? Češnje so povsod v najlepšem cvetju in če ne pride prihodnje dni kakšna slana, bodo češnje nenavadno obilno obrodile. Pri nas prednjačijo po kvaliteti kakor znano češnje s Štange in Orlov, pred vojno so bile pa posebno obrajtane vipavske »hrustavke«.

— Krško ob Savi. V nedeljo, 22. t. m., na praznik Varstva sv. Jožefa bo na Trški gori v ondodni nekdanji romarski cerkvi opravil običajno vsakoletno službo božjo in sicer ob pol 11 dopoldne g. prof. Pavlič Alojzij. Solnčni dnevi, lep razgled in mikavna pobožnost vabi častivce sv. Jožefa k obilni udeležbi.

— Izprememba rodbinskega imena. Banske uprava dravske banovine je dovolila v Zagrebu rojeni in v občino Ptuj pristojni Dragi Vedernjak izpremembo rodbinskega imena v »Deželič«.

— Pri razdražljivosti živcev, glavobolu, pomanjkanju spanja, utrujenosti, pobitosti, tesnobočnem čutu imamo z naravno »Franz-Josefovo« grenčico pri rokah domače sredstvo, ki vsako razburljivost, naj izhaja iz kateregakoli prebavnega dela, takoj ukroti. Zdravniški strokovnjaki priznavajo, da učinkuje »Franz-Josefova« voda zanesljivo tudi pri ljudeh visoke starosti.

— Največji evropski potniški aeroplan v Zemunu. Dne 25. aprila bo priletel na zemunsko letališče eden največjih potniških aeroplanov na svetu, največji nemški aeroplan »Hindenburg«. Ta zračni velikan družstva za zračni promet »Lufthansa« ima štiri motorje in prostora za 36 potnikov, pilota, radiotelegrafista in mehanika. Potniške kabine so 2-nadstropne in se nahajajo deloma v krilih. »Hindenburg« bo ostal na zemunskem letališču par dni in bo v tem času prirejenih več krajiših poletov za predstavnike naših oblasti. Dne 30. aprila se bo s tem letalom odpeljal 20 časninarjev, zastopnikov vseh jugoslovanskih velikih listov — med njimi tudi zastopnik »Slovenca« — na obisk v Nemčiji, kjer bodo gosti nemške vlade.

— Jugoslovanska knjigarua v Ljubljani priporoča sledeče knjige: Cohausz: Du im Jenseits. Eine Arznei gegen unnötige Todesfurcht. 64 strani. Nevezano 8 Din. — Minichthaler: Messe und Leben. Katehetska obravnava sv. maše. 218 strani. Nevezano 60.50 Din. — Penz: Standes-Lehren aus der Praxis. 1. zvezek: Jungmänner und

Naznanila

Ljubljana

1 Javno zborovanje priredi v nedeljo 22. aprila ob 9.30 v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti društvo »Delo in eksistenco«. Razpravljalo se bo o »vprašanjih: »Kako zapolniti duševne delavce« in »Kam z našo izločeno mladino«. Na zborovanje so vabljeni vsi predstavniki oblasti, raznih društev, korporacij in gospodarskih podjetij, kakor tudi vsa javnost, ker je za reševanje vseh problemov brezposelnosti potrebno najširše sodelovanje.

1 Komorni večer. V ponedeljek 23. aprila se vrši v dvorani Kina Dvor tretji Slogin komorni večer, ki je posvečen klavirskemu kvartetu. Je to sestava vijoline, violo, čela in klavirja. V tej zasedbi že dolgo nismo čuli koncerta v Ljubljani. Vstopnina je nizka. Vstopnice prodaja Matična knjigarua.

1 Kino Kodoljevo. Danes ob 8 in jutri ob 8 dvojni spored: »Naskok na vrh« in »Jaz podnevi, ti ponoči« (W. Frischel). Jutri ob pol 4 in pol 6 »Naskok na vrh«.

1 Šiška. Fantovski odsek K. A. ponovi jutri zvečer ob 8 v samostanski dvorani Calderonovo delo »Skritost sv. maše«. Vstopnice dobite v samostanu.

1 Predavanje v kemičnem seminarju. V petek, dne 27. aprila bo predaval v kemični predavalnici I. dr. realne gimnazije, Vegova 4, g. univ. prof. dr. ing. A. Kral o temi: Visokovredno železo. Pričetek predavanja ob 18. Dostopno vsakomur.

1 Odsek brezposelnih učiteljskih abiturientov javlja vsem svojim članom, da se dne 22. aprila vrši drugi pomladni izlet, na katerega vabimo prav vse. Šli bomo na Grmado in Sv. Katarino. Zberemo se ob 7 pred kavarno »Evropa«. Razumljivo je, da se izlet vrši samo ob lepem vremenu. Pridite prav vsi.

1 Peski zbor Glasbene Matice. Danes ob 20 važna vaja vsega mešanega zbora v Hubadovi dvorani. V nedeljo točno ob pol 4 pred Glasbeno Matico v Vegovi ulici. — Odbor.

1 Godba Vid-Glinice priredi v nedeljo 22. t. m. svoj prvi pomladanski koncert pred šolo na Glincah od 10 do 11 dopoldne.

1 Nočno službo imata lekarni dr. Piccoli, Tyrševa a. 6 in mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9.

Maribor

m Magdalenci imajo drevi ob 20 na odru sestanek. Udeležba obvezna!

m Zveza Maistrovih barcov. Drevi ob 20 pri Orlu počastitveni večer ob 60 letnici generala R. Maistra. — Jutri ob 10 istotam izredni občni zbor.

m Društvo Jadran obhaja letos 15 letnico obstoja. Dne 2. septembra bo proslava društvenega jubileja. Bratska društva se naprosajo, da to upoštevajo.

m Ipančeva župa. Občni zbor bo jutri ob 9.30 v prostorih Glasbene Matice. Vključena društva na položje delegate, vabljeni so pa tudi člani društev.

m Akademija trgovskih akademikov bo drevi ob 20 v veliki dvorani Narodnega doma. Pester spored!

m Zeleničarji, člani Nabaviljalne zadruge državnih uslužbenecov v Mariboru se vabijo, da se udeležijo občnega zbora zadruge, ki se vrši v nedeljo, dne 22. t. m., ob 8 dopoldne v Narodnem domu. Radi važnosti polnočestoviteljsko člansko izkaznico ali nakupno knjižico prinesite s seboj!

Celje

e Sadjarasno društvo na Zg. Ponikvi priredi jutri, v nedeljo, v župniški uti ob 3 popoldne bogat srečolov. Vabljeni vsi!

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA (Začetek ob 20)

Sobota, 21. aprila: Gospoda Glembočević. Izen. Znižane cene od 6 do 20 Din.

Nedelja, 22. aprila: Gospodična. Izen. Globoko znižane cene od 5 do 14 Din.

OPERA (Začetek ob 20)

Sobota, 21. aprila: Knez Igor. Red C.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sobota, 21. aprila: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče 13.00 O gluho-nemih deci (Vilko Mazi) 13.30 Zabavno predavanje: Danilo v Benetkah 19.00 Ljudski nauk o dobrem in zlu: Neposredno jedro vesti (dr. Veber) 19.30 Znanji politični pregled (dr. Jug) 20.00 Radijski orkester 20.45 Dva mlada harmonikarja v boju med seboj: Viljibald Jenko iz Grosupelja in Kueler iz Horjula 21.30 Flavta s spremljevalnim kitaro, izvajata sr. Fatnr in Heler 22.00 Čas, poročila, lahka glasba.

Nedelja, 22. aprila: 8.15 Poročila 8.30 Gimnastika (Pustisek Ivko) 9.00 Varsko predavanje (dr. Ciril Potložnik) 9.15 Prenoš cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve 9.45 Plošče 10.00 Zdravstvo: Vojni plini (dr. A. Korbar) 10.30 Operetna ura: pojeta ga. Poličeva in M. Jelačič s spremljevalnim radio orkestrom 11.15 Slovansko glasbo izvaja radio orkester 12.00 Čas, plošče 16.00 O dehelopodnem kostanju in domačem orhu (Flego Anton) 16.30 Fantovski kvintet iz D. M. v Polju, vmes citrski koncert »Vesna« 20.00 Mala Floramye (na ploščah) 21.00 Jugosl. glasba (ra' ork., vmes fantje na vasi).

Drugi programi:

SOBOTA, 21. aprila, Belgrad: 19.00 Klavirski koncert 20.20 Narodni večer — Zagreb: 20.15 Radio orkester 21.15 Lahka glasba — Dunaj: 17.55 Seherzade Blmskega Korzakova na ploščah 19.25 Zabavni koncert 20.55 Prenoš iz Milana — Budimpešta: 20.00 Opereta »Magnas Miskas« (Sajrmay) 22.10 Jazz — Italija: 20.55 Opera »La Traviata« (Verdi), prenos iz milanske Seale — Praga: 19.35 Španska glasba 20.25 Opereta »Španski slavček« (Fahl) — Varšava: 19.50 Orkestralni in violinski koncert 20.55 Prenoš iz Milana — Königsberg, Lipska, Koln, Monakovo: 20.55 Prenoš iz Milana.

NEDELJA, 22. apr. Belgrad: 19.30 Godalni kvartet 20.00 Operne arlje 20.40 Večerni koncert — Zagreb: 20.15 Radio orkester — Dunaj: 17.00 Orkestralni koncert 20.05 Špevoigra »Jazz in ljubzen« — Budimpešta: 20.00 Ogrske posmi 22.00 Operni orkester — Milan-Trst: 21.00 Shakespearjev večer — Rim: 21.00 Opereta »Kapitan Fraucassa« — Praga: 20.00 Opera »Prošana nevesta« — Varšava: 19.50 Orkestralni in vokalni koncert 21.15 Postra ura iz Lvova.

Biomotor prinaša življenje

Umetno dihanje in krvni obtok obenem - Izum dunajskega zdravnika

Na kongresu internistov v Wiesbadenu, ki je bil sklican za kirurški kongresom v Berlinu, je dunajski specialist dr. Rudolf Eisenmenger razkazal zbranim zdravnikom svoj rešilni aparat »biomotor«. Jasno, da so bili zdravniki spriči te iznajdbe zelo rezervirani, ker pač to zahteva njihov poklic.

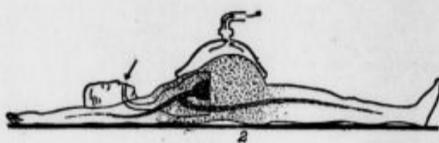
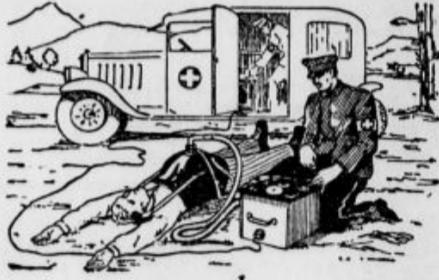
Dosedanji načini oživljanja z umetnim dihanjem so imeli to pomanjkljivost, da so prav malo vplivali na srce in na krvni obtok. Umetno dihanje je bilo uspešno navadno samo v lažjih primerih, in sicer takrat, ko je dihanje prenehalo, a je srce še vedno delovalo. Če ste na ta način z umetnim dihanjem spravili v pljuča ponesrečenca še toliko zraku in z njim kisika in niste kljub temu dosegli zaželjenega uspeha, je bilo to radi tega, ker je kisik prodril samo do pljuč in ne do drugih važnih organov, to je do srčnih in možganskih celic. Tako ni bilo mogoče škodljive ogljikove kisline dovesti do pljuč, ki naj bi jo izločile. To je mogoče edino na ta način, če se istočasno z umetnim dihanjem izvove tudi umetni krvni obtok.

Dunajska reklama trdi, da so poizkusi dokazali, da je »biomotor« stroj, ki opravlja to dvojno nalogo, in sicer da povzroči umetno dihanje in umeten krvni obtok ter obenem nekako masira srce. Umetno dihanje, kakor smo ga bili vajeni doslej, se je začelo pri košeni in odporni steni prs, medtem ko prične biomotor delovati na trebuhu, ki je manj odporen. Dosedanje umetno dihanje je izvajala rešilčeva roka; biomotor pa uporablja za to zračni pritisk, ki je natančno odmerjen, in sicer izrablja pritisk nad normalo in izpod normale izmenično.

Pri reševanju ponesrečenca ni treba odpreti prsnega koša in tako priti v neposredno bližino s srcem. Biomotor masira srce posredno, zato ni treba nikake operacije. Biomotor ne odganja krvi samo od srca, temveč jo tudi srecu dovaja. Nikakor ni potrebno zabosti srca in mu vbrizgniti zdravilo, kakor n. pr. adrenalina. Pri uporabi biomotorja zadostuje enostavna injekcija v veno na rokah ali nogah, odhod spravi »biomotorjeva« sesalka zdravilo k srecu, ga stisne tudi skozi srce in nato razdeli po vsem telesu. Na podoben način se lahko izvršijo tudi transfuzije fiziološke solne raztopine ali krvi in to tudi tedaj, ko srce ne deluje več.

Spričo te učinkovitosti priporočajo »biomotor« dunajskega zdravnika pri utopljenih, zadušenih, zmrznjenih, zastrupljenih s plinom, morfijem, veronalom ali z drugimi strupi, pri ubitih po električnem toku, pri izkravljenju, pri živčnih in možganskih napadih, pri srčni ali možganski kapi in pri nesrečah radi padca, eksplozije, solnčarice, navidezne smrti in vseh ne-

nadnih smrtnih primerih, katerih vzrok ni mogoče v prvem trenutku dognati. Toda biomotor se da porabiti tudi za zdravljenje nekaterih bolezni, kakor srčne napake, naduhe, obolenosti želodca, črevesja, jeter itd.

Naša slika nam kaže, kako se novi rešilni aparat biomotor uporablja. Univerzalni motor spravi v tek turbinsko mehovje, ki je z zračno cevjo zvezano z močno zakrivljenim usnjatim ščitom. Robovi tega ščita so prevlečeni z gumijem in tako hermetično zapro podlago, to je trebuh. S posebnimi ventili se dasta globina in frekvenca zračnega toka poljubno menjati. Avtomatična zaklopka skrbi za enakomerno menjavanje vsrkavanja in izsrkavanja zraku. Tako lahko aparat enakomerno deluje več ur. Pri izsrkanju zraka se trebuh pritegne v usnjati ščit, prsna mrena se pritisne navzdol, zrak pride v pljuča (vdihavanje slika 2); nato se položaj menja, trebuh se stisne in s tem prsna mrena pritisne navzgor ter zrak iztisne iz pljuč (izdih slika 3). Istočasno se tudi pri vdihu kri pritisne iz oddaljenih delov telesa v trebuh in prsi in napolni srce in pljuča (slika 2) Pri izdihu se kri odstrani iz trebuha, srca in pljuč in sicer v smeri proti vratu in glavi, rokam in nogam. Sence na slikah 2 in 3 kažejo kri v telesu.

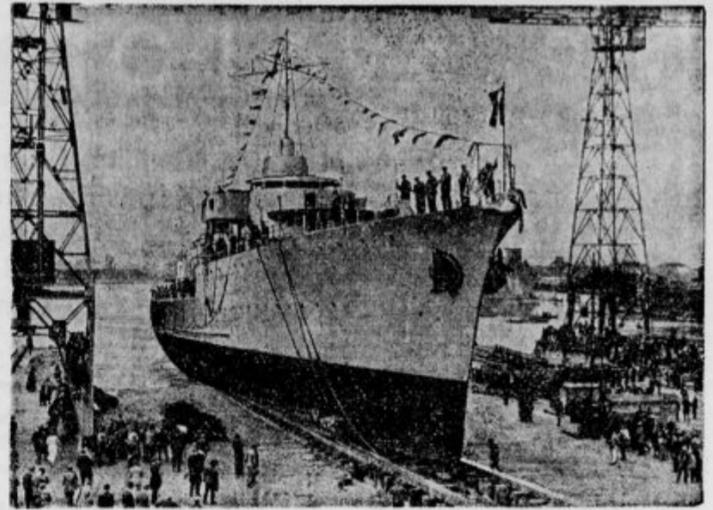
Iz enega poganstva v drugo

Hitlerjev list »Hackenkreuzbanner« je pred dnevi priobčil oster članek proti katoliškemu listu »Mannheimer Neue Volksblatt«. To so smatrali v katoliških krogih za napoved bridkih ur. V resnici se je pred tiskarno in založništvom omenjenega lista zbrala velika množica hitlerjevcev, ki so prešli v napad. Razbili so šipe v izložbi in raztrgali razstavljene liste. Končno je posegla vmes policija in razgnala demonstrante. V istem času pa so bili aretirani 4 člani založništva in uredništva. Pravijo, da so bili aretirani, ker jih je hotela policija obvarovati pred napadom od strani hitlerjevcev.

Ta napad je prav značilen za današnje razmere v Nemčiji. Katoliški listi so uspešno konkurirali Hitlerjevemu tisku in zapadni Nemčiji in hitlerjevci so spoznali, da jih ne bo lahko izpodrinili. Zato so ubrali drugo pot. Znamenje za napad je dal propagandni minister dr. Göttele s svojo izjavo, češ, da so katoliški listi v Nemčiji odveč. Za Hitlerjevo Nemčijo zadostujejo »nemški listi«. Hitlerjev list »Völkischer Beobachter« dodaja, da so katoliški listi agresivni, da katolicizem pozablja, da so hitlerjevci rešili Nemce pred boljše vzhodom. »Osservatore Romano« odgovarja, da se katoličani nikakor ne morejo sprijazniti z dejstvom, da bi sedanji oblastniki zavedli Nemčijo iz enega poganstva v drugo.

„Triumphant“ triumfira

Te dni so spustili v morje v francoski vojni luki St. Malo torpednega rušilca »Triumphant«. To bo naj hitrejša francoska ladja. Oborožena bo s topovi 13,8 cm, nadalje bo nosila letalske obrambne topove in 9 torpedov.

Strojepiske ne rabim - rajši zgubim bitko

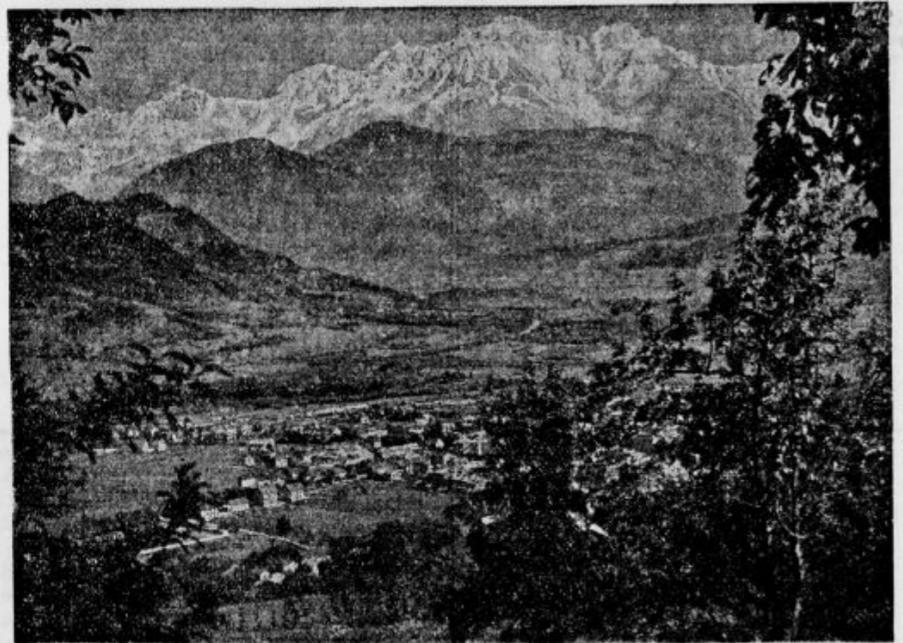
Če ima kdo pri nas pisalni stroj, ga navadno rabi tudi pri zasebnem dopisovanju. Po nazorih naših dedov bi to ne bilo vladno. Smatrali so, da mora biti zasebno pismo spisano vedno lastnoročno. Tudi nekdanja spodobnost vedno bolj izumira, ker za njo nimamo časa in denarja. Zdaj ne bo razžaljen noben delodajalec in celo minister, če prejme s strojem spisano prošnjo. Samo pri Angležih je drugače, ker so bolj kot mi navezani na zgodovinske pojme o spodobnosti.

Ameriški admiral Simes, poveljnik mornarice Zedinjenih držav med svetovno vojno, pripoveduje v svojih spominih o dogodku, značilnem za angleško miselnost. Njegove ladje so križarile takrat v evropskem vodstvu. Simes je imel skoro dnevno sestanke s poveljniki

britske mornarice. Nekoč je obiskal britskega admirala Beattyja v važni zadevi; nemške podmornice so se prikazale v bližini španske obali. Zavezniki so domnevali, da imajo Nemci oporišče na Španskem. Sklenili so vložiti protest, a seveda je bilo potrebno poizvedeti o stališču britske vlade. Oba admirala sta sestavila nujno pismo v London. Beatty ga je pričel lastnoročno prepisovati in porabil v ta namen več ko eno uro časa.

Simes je vprašal: »Zakaj pa nočete poklicati strojepiske? Stvar je vendar zelo nujna. Če hočemo zmagati, moramo hiteti!«

Beatty je odložil peresnik in očitajče pogledal Američana. »Rajši izgubim bitko,« — je rekel — »kakor da razžalim ministra s pismom, pisanim na stroju!«

Med Francijo, Italijo in Švico se v zadnjem času vršijo pogajanja glede zgraditve predora skozi veličastno pogorje Montblanca (4810 m). Predor naj bi šel iz doline pri Chamonixu in naj bi prišel na drugi strani v Italijo v dolino d'Aosta. Nekateri računajo, da bo dolg 12 km, drugi zopet 17 km. Predor bo stal 1 milijardo dinarjev. Naša slika nam kaže Chamonix, v ozadju Montblanca.

Pridi, oče, in krsti me!

(Zamorski poglavar piše škofu.)

Tudi pri nas v Vzhodni Afriki morajo misijonarji — kakor povsod premagovati pri svojem delu silne težave, ki včasih za nekaj časa ustavijo njihov polet ali ga vsaj zelo zmanjšajo. Silno praznoverje, ki so mu podvrženi poganski prebivalci, črni še prav posebno, prepreči večkrat misijonarju plodovito delo.

Tako je bil vznemirjen tudi apostolski prefekt iz Taganjike, ko je v njegovi misijonski šoli nenadoma, po nekaj urah silovite mrlice, umrl sin zamorskega poglavarja prav iz onih krajev, kjer je bilo največ očitaj in napačnih sodb o katoliški veri. Zato je bil tembolj presenečen, ko je nekaj dni po tem dogodku pre-

jel od starega poglavarja — očeta umrlega sinčka — sledeče pismo: »Iz srca ljubljene oče! Danes Ti pišem zaradi smrti svojega sina. Ko sem zvedel za njegovo smrt, sem mnogo trpel, toda to trpljenje je prešlo v telo mojega sina. Za njegovo dušo se nisem bal, saj sem vedel, da je krščen. Naša domovina ni tukaj na tej zemlji, ona je v nebesih. Oče poslušaj me: podeli tudi meni krst, da bo ob smrti tudi mene sprejel Bog k sebi. Moj oče, moja mati, vsi moji otroci so mrtvi. Ne zavri moje prošnje, moja želja je, da bi umrl v Tvojih rokah, da bi me Ti pokopal, kakor si mojega sina. Že nekaj dni sem precej slaboten, pridi in podeli mi krst še to leto. Že sedem let sem katehumen, živim po veri, zapustil sem naše domače navade in služim samo Bogu. Zakaj bi še torej moral čakati na krst? Vendar Ti ne želiš, da bi mi umrli brez svetega krsta? In mi, ali bomo večno živeli? Na svidenje, oče! Tvoj sin, poglavar Sabiko. (Eides.)

Ker je vzljubila Žide

Iz mesta Darmstadta v Hitlerjevi Nemčiji poročajo o zanimivi zgodbi. 27-letni Jud Willi Wendorf, iz Ober-Ramstadta, po poklicu trgovec, se je seznanil z lepo 17-letno Emo Katarino Kehr iz istega mesta. Bil je takoj aretiran, saj je v Nemčiji Židom prepovedano občevarje s pristnimi Nemkami. Katarino Kehr je s srušec prav ugajal. O dogodku je bilo izdano uadno poročilo in v poročilu so tudi navedli ime zaljubljenke, da bi jo s tem postavili pred čim timi Nemci na sramotni oder...

Bogoslovci v delavskem taboru

Protestantski škof za vso Nemčijo Müller je v Bremenhavenu govoril o nalogah nemške protestantske cerkve. Med drugim je rekel, da bodo morali mladi bogoslovci nekaj časa tabortiti in delati v delavskih taboriščih — kjer pod Hitlerjevo Nemčijo delajo nekako roboto; tu naj bi bogoslovci spoznali ljudstvo, med katerim se bodo pozneje udeleževali.

Nemška vlada je razpustila Zvezo nemških skavtov.

Pomlad se je naselila med holandske tulipane. Znano je, da Holandska izvažna na milijone tulipanov v različne kraje na svetu.

Z letalom iščejo planince

Ze 14 dni iščejo v goriških planinah dva tržaška planinca Marassija in Rosalija Naffija, ki sta se izgubila. Zadnjič so ju videli v ponedeljek, 2. aprila, v Ladrach. Nikdo ne ve, kam sta pravzaprav krenila. Nekateri domnevajo, da sta hotela na Matajur, toda vsa raziskovanja v okolici so bila zaman. Nad Matajurjem in Bogatinom so celo letela letala in preiskovala pokrajino, da bi kje opazila pogrešana planinca. Nekateri so domnevali, da sta morda zašla čez mejo, zato so oblastva stopila v stik z jugoslovanskimi oblastvi. Odgovor je bil negativen. Iz Gorice se je odpravilo v gore več ekspedici. Javili so se prostovoljno najboljši planinci, toda doslej je bilo iskanje brezuspešno. Nekateri domnevajo, da sta iz Ladrach krenila proti Kobaridu, drugi zopet proti Trnovski planoti. Bržkone sta skupno našla smrt v planinah.

Potovanje

»Kje si bil tako dolgo?«
»Šest mesecev sem bil na potovanju.«
»Zakaj pa nisi vložil priziva?«

Kakšno veselje med gosti v angleški poslanski zbornici, ko je finančni minister Neville Chamberlain ob zaključku svojega govora serviral »kuglof« iz najfinejše moke, ki si jo moremo misliti v današnjih trpkih dneh. Naznanil je, da je obračun za finančno leto zaključil s prebitkom 39 milijonov funtov! To se pravi, da se bodo davki znižali in da odpade znižanje plač državnim nameščencem.

Gospodarstvo

Padec produkcije premoga

Ni se še dobro posušilo črnilo na številkah o naši premogovni produkciji v mesecu januarju, ki so dale povod nekaterim belgajskim krogom, da so nas začeli blagovati, kako dobro nam gre, že kažejo podatki o naši produkciji premoga za mesec februar velik padec produkcije, nove redukcije delavstva in padec zaslužka.

V naslednjem navajamo podatke za februar, v oklepajih pa so objavljani podatki za januar t. l. Res je število delovnih dni v februarju manjše, vendar je padec produkcije veliko manjši kot bi bilo to pričakovati z ozirom na zmanjšanje števila delovnih dni. Ta moment sploh ne igra več vloge, ker se tudi v normalnih mesecih ne krije število delovnih dni z faktičnimi delovnimi dnevi, kar pričajo vsakodnevna poročila iz rudarskih revirjev.

Produkcija 104.166 (133.938), prodanih je bilo: železnica 42.975 (61.779), od tega v ljubljanskem žel. ravnateljstvu 23.060 (37.214), brodarstvu 1000 (595), industriji 38.575 (42.456), od tega v naši banovini 25.722 (28.173), za hišno porabo 8724 (11.069), raznim strankam 4467 (5114), izvoženih pa je bilo 1173 (1318) ton, skupno je bilo torej prodanih v februarju 96.914 ton, v januarju 128.331 in v februarju lani 81.581 ton.

Nadalje so rudniki sami porabili 5652 (6676) ton, za deputate pa je šlo 2964 (3097) ton, končno je bilo odpisanih od zaloga radi propadanja 21 (2014) ton.

Ker je bila prodaja obnemem z lastno porabo večja kot produkcija, so se zaloge v februarju zmanjšale od 77.497 na 76.109 ton, dočim so lani že začele v tem mesecu naraščati (od 137.739 na 141.21 ton).

Zmanjšanje produkcije se pozna tudi pri številu zaposlenega delavstva. Število uradnikov se je od januarja na februar zmanjšalo od 217 na 214, število paznikov od 195 na 194, število delavstva pa od 5914 na 5816. Se bolj pa se pozna nazadovanje produkcije v izvršenih šifrih, ki so padli od 153.666 na 122.953, pa v mezdah delavstva, ki so se zmanjšale za 1.452.000 Din od enega meseca na drugi. Še januarja so dobili delavci na mezdah 7.092.000 Din, letos v februarju pa samo 5.640.000 Din.

Ob teh številkah se ne da govoriti o izboljšanju razmer v Sloveniji v produkciji premoga, ki je vendar ena naših najvažnejših in najstarejših naših industrij, ki zaposluje izvežbano delavstvo, katerega ni mogoče enostavno postaviti v druge tovarne k strojem brez posledic za uspeh njegovega dela.

nejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Znižanje diskonta v Belgiji. Belgijska banka je znižala diskontno mero od 3,5 na 3%. Dosedanja diskontna obrestna mera 3,5% je bila v veljavi od 14. januarja lani.

Borza

Dne 20. aprila 1934.

Denar

Danes je narasel te Bruselj, neizpremenjeni so ostali tečaji Curiha, Pariza in Prage, dočim so Amsterdam, Berlin, London, Newyork in Trst bili slabši.

V zasebnem kliringu je avstr. šiling ostal v glavnem neizpremenjen: v Ljubljani je bil zaključen po 9,25—9,35, v Zagrebu 9,30 denar (9,40) in v Belgradu 9,40 zaklj. Grški boni so notirali v Zagrebu in Belgradu 33,50 blago. Angl. funt je nekoliko popustil: Ljubljana 254,50—256,10, Zagreb 253,55—255,15 (254,35), Belgrad 254—254,40 (254). Pezeta je notirala: Ljubljana 6,40 den., Zagreb 6,30 den.

Ljubljana. Amsterdam 2317,63—2328,99, Berlin 1345,14—1355,94, Bruselj 799,96—803,90, Curih 1108,35—1113,85, London 175,08—176,68, Newyork 3386,05—3414,31, Pariz 225,88—227, Praga 142,23—143,09, Trst 290,46—292,86.

Promet na zagrebški borzi 72.650 Din. Curih. Pariz 20,38, London 15,85, Newyork 308, Bruselj 72,175, Milan 26,18, Madrid 42,25, Amsterdam 209,10, Berlin 121,35, Dunaj 73,30 (56,80), Stockholm 81,70, Oslo 79,60, Kopenhagen 70,80, Praga 12,84, Varšava 58,325, Atene 2,93, Carigrad 2,49, Bukarešta 3,05.

Vrednostni papirji

Tendencja za škodo, 7% invest. posojilo in 8% Blera je bila danes čvrstejša in so tečaji deloma narasli, dočim v ostalih papirjih ni bilo večjih izprememb. Na belgajski borzi je popustila vojna škoda. Promet je bil na zagrebški borzi manjši kot včeraj in je znašal: vojna škoda 400 kom. in 7% inv. posojilo 25.000.

Ljubljana. 7% invest. pos. 72 den., agrarji 36—37, vojna škoda 309 den., begl. obv. 54—54,50, 8% Bler. pos. 54—55, 7% Bler. pos. 52—53, 7% pos. DHB 66—67, Kranj, ind. 250 bl.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 70,50—71,75 (72), agrarji 37 bl., vojna škoda 309—310 (309), 5. 304—306, 6., 7., 8., 9. 302—308, 6% begl. obv. 53,75—54,25, 8% Bler. pos. 54,75—55,75, 7% Bler. pos. 52—52,75, 7% pos. DHB 65,50—67,25. — Delnice: Narodna banka 4050—4250, Priv. agrarna banka 219—223 (220, 225), Osj. sladk. tov. 135 den., Impex 50 den., Trboveljska 99—100.

Belgrad. Drž. papirji: agrarji 36,90—37, vojna škoda 308,50—309,50 (310, 308), 6% begl. obvez. 54,30—54,40 (54,30), 7% Bler. pos. 51,50—52. — Delnice: Narodna banka 4050—4100, Priv. agrarna banka 212—216 (217, 216,50).

Žitni trg

Tendencja je na žitnem trgu nekoliko popušča-joča, kar se pozna tudi pri cenah, ki so neznatno popustile. V ostalem je trg pod vplivom vremenskih razmer in vplivajo na kupcijo sedaj vršča se poljska dela. Cene so bile danes sledeče: pšenica bč. 102,50—105 po kakovosti, ban. Sv. Ivan 98—99, Sisak 118, koruza ban. 68 naklad. post., Sisak tudi za maj 88—89, moka je ostala v ceni neizpremenjena: 190—200.

Živina

Ptujski sejmi. Konjski in goveji sejem v torek 17. t. m. je bil razmeroma slabo založen; prignanih je bilo 78 konj, 70 volov in bikov ter 123 krav in telic, skupaj 271 glav živine. Kupčija je bila krava, prodali so 150 glav. Cene za kg žive teže so bile sledeče: voli I. vrste 3—4, II. vrste 2—3,50, III. vrste 2—3, bikovi I. vrste 3—3,50, II. vrste 2,50 do 3, telice 3—4, krave 1,50—3, konji za klanje 200 do 500, srednje vrste 500—1500, za plemo od 1500 do 2500 Din. Kakor razvidno, so cene konjem padle. Dne 23. t. m. bo letni kramarski in živinski sejem. — Svinjski sejem v Ptuj 18. t. m. je bil dobro založen. Napredaj je bilo 377 rilcev, prodanih 140. Cene za kg žive teže so bile: pršutarji 5,50—6, polmastne svinje 6—7, plemenske 6—6,50 Din, mlrtva teža pa 9 Din kg. Prasci 6—8 tednov stari so se prodajali po kakovosti 100—150 Din komad.

Hmelj

Savinjska dolina: Obrezovanje je pri ugodnem vremenu zadnjih par tednov končano in so tudi opore večinoma že postavljene. Hmeljarji opravljajo letos vsa dela v hmeljskih nasadih prav skrbno, da dosežejo čim boljši pridelek. — V hmeljski kupčiji je mirno ter ni zanimanja in tudi povpraševanja je semtertja nekaj. Kupci si prizadevajo uveljaviti znatno nižje cene.

Najvišje cene, plačane zadnji čas za najboljši hmelj raznih provenienc, so bile naslednje:

Table with 2 columns: Name of origin and Price per kg. Includes entries like Nemčija (Tettang) at 80 Din/kg, Anglija (Golding) at 75 Din/kg, Francija (alzaški) at 62 Din/kg, Českoslovaška (Zatec) at 57 Din/kg, Jugoslavija (savinjski) at 48 Din/kg, Belgija (Poperinghe) at 46 Din/kg, Poljska (wolinjski) at 42 Din/kg, Amerika (kalifornijski) at 37 Din/kg.

Vse cene na inozemskih tržiščih so preračunane po paritetu v Curihu.

Šport

Nogometno prvenstvo LNP

Hermes: Celje. Na igrišču Hermesa v nedeljo ob 15.30, predtekma ob 14.

Simpatični Celjani, ki so zadnji nedeljo nastopili proti Iliriji, bodo to nedeljo gostje naših Hernežanov, s katerimi se bodo spoprijeli v borbi za ponovni naslov prvaka LNP. Res zelo laskav in vabljiv naslov, ki zahteva od naših klubov ogromno volje in fair borbe. Pa ne samo znanje in borbenost, ampak tudi trenutno razpoloženje igralcev odloča o uspehu ali neuspehu. Trenotna indispozicija onega dela moštva je že mnogokrat prinesla poraz. Oziroma se samo na slučaj zadnje nedelje, ko bi slično presenečenje kaj kmalu doživela Ilirija, kar je bilo ravno vzrok trenutnega nerazpoloženja njenega napada.

Srečanja med Hermesom in Celjem so bila že od nekdaj poglavje zase. Rezultati so bili vedno jako majhni, ponajvečkrat pa še celo neodločeni. Prav radi tega bo nedeljsko srečanje obeh klubov izredno zanimivo in napeto, tako da bodo vsi gledalci lepega nogometa prišli na svoj račun.

V predtekmi nastopita VSK Triglav in renomi-rano »Bc moštvo Ilirije, ki je posebno v zadnjem času doseglo izreden sloves. Tokma se vrši ob vsakem vremenu.

Lahkoatletski meeting ASK Primorja

Danes in jutri popoldne ob 15.30 na igrišču Primorja

Lahkoatletska sekcija ASK Primorja otvori s svojim današnjim in jutrišnjim propagandnim meetingom živahno letošnjo lahkoatletsko sezono. Program obeh dni bo zelo zanimiv in pester, saj je lahka atletika že sama na sebi najlepša sportna panoga med vsemi telesnimi vajami. Pa ne samo to. Pri tej prireditvi bodo sodelovali najboljši atleti ASK Primorja z državnimi in balkanskimi rekorderjem Krevsom na delu. V tekih, ki so najbolj zanimivi in napeti, nastopijo vsi »kanonci« ASK Primorja, ki jih ni baš malo. Saj je znano, da so njegovi tekači dosegali najlepše uspehe in so ravno oni tisti, ki so priborili lansko leto državno prvenstvo moštve svojemu klubu. Pa tudi skoki in meti bodo dobro zasedeni. Po pripravah sodeč, bo to prireditve, ki bo zanimala tudi one kroge, ki stoje izven sportnih vrst.

Hazena: Gorenjec (Jesenice): Atena (Ljubljana). Alpinski sportni klub »Gorenjec« na Jesenicah priredi v nedeljo 22. 4. 1934 prvenstveno hazensko tekmo z eno najmočnejših družin v državi s TKD Atena v Ljubljani. Po rezultatu, ki ga je dosegla družina Gorenjca preteklo nedeljo v Ljubljani proti SK Iliriji, je pričakovati silno zanimive igre.

Mladika: Panonija. Prvo moštvo Mladike igra v nedeljo ob 10 dopoldne proti Panoniji. Javijo naj se: Anzeč, Bevc, Boh, Ramovš, Gvardjančič, Žibert, Somrak, Pavšič, Gerjol, Jančigaj, Vrhovec, Rezerva: Vrhovnik. Ob pol 4 pa igra rezerva Mladike proti Istri v tej-le postavi: Fuchsjaeger, Petrin, Ortin, Stepančič II, Bajc, Stepančič I, Brgač, Dolinšek, Debeve, Grbajc, Lenasi. Rezerva: Rot.

Nedeljski sport v Celju. V nedeljo bo ob 16 na Glaziji prijateljska nogometna tekma med SK Primorjem in SK Olimpom. Sodil bo g. Ochs. Ob 14.15 bo istotam predtekma med rezervno SK Celja in SK Store.

Nocoj ob 20 se prične v zimskem kopališču SK Ilirije začetniški tečaj za crawl. Ta tečaj je namenjen odraslim damam in gospodom, ki se želijo do letne sezone naučiti modernega načina plavanja. Vršil se bo ob sredo in sobotah od 20 do 21 in bo trajal do konca maja. Prijave se sprejemajo v kopališču pred pričetkom treninga.

PAR VRSTIC IZ DELOVANJA SK TRŽIČ

SK »Tržič« obvešča cenj, interese te-niškega sporta, da se bo pričelo z igranjem dne 1. maja. Zanimanje za tenis-igro je popu-stilo in stoji uprava kluba danes pred vprašanjem, dali naj sekcijo vodi še v naprej ali naj jo opusti. Klub je investiral v sportne naprave preko 6000 Din, niso pa še navedeni stroški uprave za vsakoletno sezonsko oskrbovanje prostora itd. SK naproša vse prijatelje kluba in posebno še vse tiste, ki bi radi igrali tenis, kakor tudi vse dosedanje igralce, da se udeležijo sestanka, ki se bo vršil dne 20. t. m. v hotelu »Lončar« s pričetkom ob 20. uri.

Nogometna sekcija je imela 16. t. m. svoj prvi letošnji sestanek. Odbor kluba je okleval ali bi sekcijo, ki je bila do sedaj ukinjena, obnovil ali ne. Ko je pokazalo članstvo nogometne sekcije svojo vzdržnost, da ni pristopilo k lokalnemu rivalu in čakalo novega rojstva matičnega kluba, se je odločil, da se za nogometno sekcijo močno zavzame. Edina želja klubovega vodstva je ta, da se goji zdrav in lep nogomet. Upamo, da bomo dvignili to sekcijo na ono višino kot pred leti. Fantje na delo!

ASK Primorje (kolesarska sekcija) vabi vse svoje člane in odbornike na sestanek, ki se vrši danes ob 20 v prostorih Delavske zbornice. Strogo obvezno za sledeče: Kosmina, Grabec, Krušič, Gregorič, Oblak, Štrn, Svet, Golob, Žerjal, Jeras, Rozman, Okroglič, Vinšek, Zver, Mravljine in Klopčar.

ASK Gorenjec (hazenska sekcija). Redni treningi se vršijo vsak terek in četrtek ob 6.15 zjutraj. Istočasno se sprejemajo nove igralke.

SK Istra-Ježica. Jutri dopoldne bodo igrali juniorji proti kombinirani rezervi Korotana na igrišču Korotana v sledeči postavi: Bosko-Kovačić, Dežan I., Oblak, Korkolj, Mrak-Plavec, Stefančič Rud., Stuhec, Dergane, Kitik, rez. Novak. Imenovani naj bodo najkameje do pol 9 na Rakovniku. Popoldne pa bo igrala rezerva proti rezervi Mladike v sledeči postavi: Tomič, Boltavzar, Slavko, France, Josip, Slavič, Vili, Gorinšek, Mirko, Lovlje Dr., France, Zbirališče ob 15 v Mladinskem domu na Koteljevem. Prosi se točno in polnštevilno! Oporeno preskrbi gospodar. — Treninzi se bodo vršili od sedaj naprej vsak terek in četrtek od 17 dalje za I. moštvo in rezervo, ter ponedeljek, sredo in petek za naraščaj pod vodstvom g. Oblaka. Nedeljska tekma med naraščajem in SK Triglavom iz Zelene Jame je končala s rezultatom 3:5 (0:5) za nasprotnika. Poravnajte člansrino za mesec april! — Odbor.

Zakulec. Savinjska podružnica SPD v Celju se zavaljeje celjski trdkri Kramar & Mislav za darilo 10 volnenih odev, poklonjenih za Koebekov dom na Korosci. Da bi ta lepa gesta znane celjske sportne in gaulerijske trgovine našla še mnogo posnemalec!

Smučarji, poselite Korosico! V tem raju zimskega sporta v Savinjskih (Kamniških) Alpah vam nudi naj-boljšo in po ceni oskrbo Koebekov dom, 1868 m nad morjem. Dohod je iz Luč v Savinjski dolini, odkoder vodi prav do Koebekovega doma dobra zimska marka-eja. Hodi se 5 ur. Pri Planšniku, na pol poti, se nudi turistom udobno prenočišče in tudi kaj toplega. V Luč-ah čakajo pri vsakem avtobusu vodniki in nosači za prenos prtljage. Avtobus Celje—Luče odhaja vsak dan ob 16.40 izpred celjskega kolodvorja. Zveza je tudi po

Najprej samski delavci

Maribor, 20. aprila.

Mariborska pomožna akcija je izvršila v letošnji zimi veliko delo. Oskrbela je tisoče družin s prehrano, kurjavo, deloma z obleko, ter jim nudila v časih najhujše potrebe nujno pomoč. Veliko pa je pripomoglo brezposelnim tudi na ta način, da jim je nudila delo z zaposlitvijo pri raznih cestnih in kanalskih zgradbah, ki so se letos izvršile ter se še nadaljujejo v Koroskem pred-mestju, na periferiji magdalske četrti ter pod Kalvarijo, kjer se prične sedaj tudi z gradbo avto-mobilske ceste. Pri vseh teh delih je bilo zaposle-nih preko 200 delavcev. Višek je bil dosežen z marcem, ko so dobili zaslužek skupno 204 delavci. Te dni pa se je pričela redukcija tega delavskega kadra, ki se bo izvršila postopoma v poletje. Od-puščenih je bilo sedaj 20 delavcev. Dobili so 14 dnevno odpoved obnemem z zagotovilo, da se bodo priporočili mariborskim podjetnikom za za-poslitev pri gradbenih delih. Odpušteni so samo samski delavci. Prihodnji teden sledi zopet odpust dvajsetorice in tako se bo nadaljeval teden za tedom. Le za zgradbo kalvarijske ceste, ki se bo vlekla v poletje, se bo obdržalo potrebno število delavcev, ki bodo pa obnemem najpotrebnejši pod-pore in zaslužka, ker imajo velike družine.

To in ono iz Borovnice

Prosvetno društvo je imelo preteklo nedeljo redni občni zbor. Dosedanja predsednica društva g. Marija Lušitzky je odstopila ter je bilo mesto pred-sedsva izročeno v roke g. Cirilu Jerini. Tudi odbor je v pretežni večini prešel v roke novim, mlajšim delavcem. Novega voditelja našega društva iskreno pozdravljamo! Smatramo pa za dolžnost, da ob tej priloiki posvetimo par vrstic gospe Mariji Lušitzky, ki je 24 let z odločno voljo ter nesebično ljubiznjo vodila našo Prosveto. Predlogo bi bilo, da bi našte-vali, koliko dramatskih predstav, koliko akademij, koliko predavanj, koliko mladinskih prireditev je šlo v teku teh let čez naš oder. In še sedaj v svojih visokih letih se ta stara, krepka borovniška koreni-na ni ustrašila mrzlih zimskih večerov, da bi jih ne prebila v njej tako ljubi društveni sobici. Nje ni bilo treba nikoli čakati, prva-zadnja vedno. In to mati sinov in hčera, ki zavzemajo vsi višje položaje v javnem življenju. Naj omenimo samo sina, ki je zelo ugleden višji zdravnik na zagrebški kliniki. Na vprašanje, kdaj je bilo najlepše v društvu, nam go-spa pove, da tedaj, ko svet še ni bil tako moderen, ko je bilo še vse bolj pripristo in iskreno domače.

Novi most čez Borovniško bomo vendar dobili, a delo počasi napreduje. Res da je podjetniku v je-seni nagejalno deževje, a letos bi se bilo pa lahko malo preje začelo z delom, da se ne bi bilo treba toliko časa mučiti ljudem in tovarni živini po za-silni poti mimo opekarne, kjer je bilo ob deževnih dneh blata, da ni bilo moči skozi priti.

Vas Breg-Pako je s 1. aprilom pristopila s pol-no davčno močjo k občini Borovnica, ki je s tem ve-liko pridobila, saj se nahajajo na Bregu kar dve parni žagi, trgovine, gostilne ter skoro 70 hišnih

Boj s steklom volkom

Iz Prištine poročajo: V vas Kačkol pri Prištini se je priklatil stekel volk in napad-el ljudi, ki so ravno šli iz mlina, od koder so na oslu tvorili zmlato moko. Ljudje so k sreči ušli stekli zverji, ki je napadla oto-vorjenega osla in ga raztrgala.

Nato je stekli volk prišel v vas Bala-bane. Na cesti je nalezel na dva otroke, 6 letnega Iljaza in 10 letnega Ranušo Iljazovi-ča. Volk je oba otroke napadel in vsakemu iz prsi odtrgal kos mesa. V tem je z vozom privozil mimo Aleksander Isibovac. Volk je popustil obe otroški žrtvi ter planil proti vozu. Isibovac je komaj ušel zverji, ki je nato napadla njegovega konja in ga usmrtila.

Kmalu je prišel mimo kmet Nedeljko Ristič, ki je imel s seboj sekuro. Volk je ta-koj planil vanj, a Rističu se je posrečilo, da je z eno roko zgrabil volka za vrat, z drugo pa je držal sekuro in ž njo ubil volka.

Hudo ranjena otročiča so brž prepeljali v Pasterjev zavod.

Z mučenjem hotela izsiliti priznanje

Pred okrožnim sodiščem v Petrinji sta te dni stala Peter Zica, trgovec iz Saša in njegova žena. Pred nekaj meseci je Zici izginilo več tisočakov. Če je to bilo res, se ne ve; Zica je pač to trdil. Osumil je kmeta Petra Vukasa in ga peljal v svoje skladišče, kamor je prišla tudi Zicova žena z nabrušeno sekuro, časopisi in žigicami. Ki je Vukas videl, da sta zaklenila vrata in da ima Zica nož, njegova žena pa se-kiro, se je prestrašil, vendar je na ukaz Zice takoj sezul čevlje, misleč, da ga bosta preis-kala. Zica in žena sta ga silila, naj prizna, da je ukradel denar. Ko je Vukas neprestano za-trjeval, da ničesar ne ve o denarju, ga je Zica vrgel na tla in mu krepko držal noge. Njegova žena pa je, oborožena s sekuro, potisnila Vukasu pod noge papir in ga zažgala. Vukas se je vil v silnih bolečinah, vendar pa je vedno trdil, da je nedolžen. Po dolgotrajnem mučenju sta mož in žena odšla, Vukasa pa zaprla v skladišče, od koder sta ga spustila domov šele čez osem ur. Podobno sta Zica in njegova žena postopala tudi z Damjanom Rožinom. Sodišče je obso-dilo Zico na 14 mesecev, njegovo ženo pa na dva meseca zapora.

Poizvedovanja

Srebrna varšilica s svetiljco je bila najdena. Dobi se pri najditelju na Domobranski 17, Ljubljana.

Uhan z enim briljantom se je izgubil od Stariga trga do trmestovja. Odda naj se proti nagradi v upra-vi »Slovenca«.

železnici: Celje (odhod 7.45) — Smartno ob Paki (pri-hod 8.29), dalje poštni avtobus, s prihodom ob 10.25 v Luče.

Vremensko poročilo. Koebekov dom na Korosci, 20. aprila. Snega 3 do 4 metre. Zjutraj sreni, podnevi sneg solnat. Solčno vreme. Smuka idealna. Izgledi še za ves april in maj sijajni. Dom popolnoma oskrbovan in s vsem založen.

Danci in olimpijske igre leta 1936.

Ves svet se pripravlja na berlinsko olimpijado in jasno, da tudi Danci ne marajo zaostajati. V to svrho nameravajo osnovati olimpijski klub, ki bo imel to nalogo, da bo zbiral ljudi, ki se nameravajo udeležiti prihodnje olimpijade. Uvedli bodo neke vrste varčevanje. V vsej Danski vlada veliko zanimanje za to akcijo in je ver-jetno, da bodo spravili lepo število udeležencev skupaj. Zakaj tudi ne? Saj je to edini način in edina prilika poceni priti v Berlin na olimpijado.

Nogavice - rokavice

kompletne potrebščine
za krojače in šivilje,
nadalje
bogata zaloga žepnih robeev,
toaletnih potrebščin, kravat,
vsakovrstnega modnega blaga
itd., po

najnižjih cenah
pri tvrdki

Josip Petelinc, Ljubljana
za vodo (blizu Prešernovega spomenika)

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; žentlovanjski oglas Din 2.—, Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka peščina vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Vajenci

Deklica

se sprejme v trgovino z
mešanim blagom. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 4422.

Vnajem

ODDAJO:

Staro manjšo gostilno
v centru Ljubljane zaradi
bolezni takoj ugodno od-
dam. — Naslov v upravi
»Slovenca« št. 4434. (č)

Posteljino, odeje,
vložke, otomane itd. do-
bite najceneje pri Alojziju
Kočižu, tapetništvo —
Miklošičeva 6, Maribor. I

Krušno moko

In vse mlevske izdelke
vedno sveže dobite pri
A. & M. ZORMAN
Ljubljana Stari trg 32.

Službo dobe

Zastopnika

za Dravsko banovino s
sedežem v Ljubljani išče
proti proviziji domača
tekstilna industrija. Samo
seriozne ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Agilenc«
št. 4436. (b)

Trgovski lokal

s skladiščem in štelažami,
na zelo prometni točki,
se odda v najem. Prime-
ren za klobučarja, trgo-
vino s papirami, usnjem
ali kaj sličnega. Poizve
se pri Brenčiču Alojziju,
trgovcu v Ptuj.

Stanovanja

ODDAJO:

Stanovanje z vrtom
tako oddam mali družini.
Lžanska cesta 145. Vpra-
šati popoldne istotam. (č)

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajal
aš motorja bi znebil se rad
hrč kuncem ti mnogo prižene
Slovenec najmanjši inšertat

Zelo poceni
se oblečete pri Preskerju,
Sv. Petra cesta 14

Nogavice, rokavice
in pletenine Vam nudi v
veliki izbiri najugodnejše
in najceneje tvrdka Karl
Prelog, Ljubljana, Židov-
ska ulica in Stari trg. (I)

Moško kolo

prvovrstne znamke - se
poceni prodaj. Dvorakova
ulica 3-I. nadst., levo. (I)

Pisalni stroj

veliki, novejšega sistema,
poceni napredaj. Matelič,
Gradišče 8, Ljubljana. (I)

Wertheim blagajno
železno, prodam. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 4478.

Kupimo

Stružno mizo

(Hobelbank), manjšo, kup-
pim. Ponudbe s ceno na
upravo »Slovenca« pod
št. 17/4435. (k)

Posestva

Droben oglas v »Slovenca-
nosstvo ti hitro prodaj;
če že ne z gotovim denarjem
oče kupca ti s knjižico da.

Posestva, gostilne,
hiše, mline, vile, prodaja
Posredovalnica Maribor,
Slovenska ulica 26. (p)

Vinogradno posestvo

krasno, 40 minut od po-
staje Slovenska Bistrica,
obstoječe iz 3 oralov vi-
nograda, 2 oralov sadov-
njaka, 2 oralov gozda,
petsobne, opremljene go-
spoke hiše s pritliklami,
kleti z okoli 70 hl
dobre vinske posode, vi-
ničarije, zraven hlev z
dvema kravama, krme
i. t. d. — napredaj. Cena
z vsem inventarjem Din
125.000. Oglasite se pri:
Ivan Čar, trgovec, Zgor-
nja Bistrica, p. Sloven-
ska Bistrica. (p)

Tri stavbne parcele

ob Oražnovi ulici (polag
tobačne tovarne) poceni
napredaj. — Naslov pove
uprava »Slovenca« pod
št. 4408. (p)

LETOŠNJE, NOVO

BOK PIVO
PIVOVARNE UNION

izdelano iz pristinega bavarskega slada
je prišlo danes 21. aprila v promet

OKUSNO!

IZDATNO!

ZDRAVO!

Posebno se priporoča kot krepljena pijača za matere

Inserirajte
v
»Slovenca«!

+

Potrži v globoki žalosti naznanjamo
tužno vest, da nas je za vedno zapustila
srčno ljubljena mati, gospa

Marija Virant
roj. Jeršin

20. aprila, previdena s tolažili sv. vere.
Pogreb nepozabne bo v soboto, dne
21. aprila ob 5 pop. izpred mrtvašnice
splošne bolnišnice k Sv. Križu.
V Ljubljani, dne 20. aprila 1934.

ZALUJOČI OSTALI

Naznanjamo žalostno vest, da je naša srčno ljubljena
soproga in mati, gospa

Ivana Šolar

soproga posestnika

v četrtek, dne 19. t. m., po dolgi, mučni bolzini, previdena s tolažili
sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 22. t. m. ob 10
dopolodne na farno pokopališče na Ovsiši.

Ljubljana, Kropa, dne 20. aprila 1934.

ZALUJOČI OSTALI

LJUBLJANSKA FRANČISKANSKA DRUŽINA JAVLJA
VDANA V VOLJO BOŽJO, DA JE NJEN BLAGI SOBRAT
IN HISNI VIKAR

AVE CRUX
SPES UNICA **P. HUGOLIN SATTNER**

KONZISTORIJALNI SVETNIK, ODLIKOVAN OD VIŠJE
PAPEŽKE SOLE ZA CERKVENO GLASBO, IMETNIK
REDA SV. SAVE 4. REDA, ČASTNI ČLAN GLASBENE
MATICE, DOLGOLETNI ŽUPNIK PRI MARIJINEM
OZANENJU

SLOVENSKI SKLADATELJ

UMRL DNE 20. APRILA OB ¼1 ZJUTRAJ.

POGREB BO DNE 22. APRILA OB 16. POPOLDNE IZ
LJUBLJANSKEGA SAMOSTANA.

SLOVESNI REKVIJEM DNE 23. APRILA OB 7. ZJUTRAJ

R. I. P.

V globoki žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem, da je naša iskreno ljubljena mama, gospa

Marija Vider

umrla 20. t. m. zjutraj.

Pogreb bo v nedeljo ob dveh popoldne s Tyrševe ceste št. 17.

Ljubljana, dne 20. aprila 1934.

Žalujoče rodbine:
Vider, Zabret in Kogoj.

Ludvik Ganghofer:

69

Samostanski lovec

»Kajne, zdaj mi ne boš umrl?«

»Umrl — umrl — od veselja!« je slovkal in
jo začel znova vroče poljubljati.

Ze nekaj časa je s stisnjenimi pestmi in smrt-
nobledim obrazom stala med vrati Cenca. Nič več
ni mogla prenašati te opojne sreče; s hripavim
smehom se je obrnila, stekla ko brezumna ven na
pašnike, se bila s pestjo na čelo in venomer kri-
čala: »Ali še nosi svet takega bedaka, kakršna
sem jaz? Ubiti bi jo morala danes ponoči — umo-
riti, umoriti — vreči v vodo — pa sem jo sama
pripeljala sem! Tak bedak! Tak bedak, kakršna
sem jaz!«

Pod samotno smreko se je vrgla na zemljo,
zagrebala nohte v travo in zaplakala.

Potem je planila spet pokonci in si obrisala
oči. »Tu gori ne ostanem niti trenutka več!« S
svojimi vročimi očmi je začela oprezovati po
planini, dočim je prodorno klicala: »Jurče! Jurče!
Glas se je razgubil, odgovora pa ni bilo od niko-
der. Počakala je — in spet ponovila klicanje. Vse
tiho. Samo krave so se mukaje gnetle okoli nje.
»Zaradi mene — naj se pokonča vse — živina in
vse — ne ostanem in ne ostanem več!«

Stekla je proti stezi. Krave so šle za njo, pa
jih je s kamenjem zapodila nazaj. Na kraju, kjer
se je izgubljala steza v gozd, je postala in se med
jeznim smehom še enkrat ozrla nazaj proti koči.
»Tak bedak, kakršna sem jaz!« In kar venomer se
je smejala, ko je hitela po stezi nizdol.

Nad uro je že hodila, ko se je vsa utrujena
spustila na skalo ob poti. Obe prečuti in prehojeni
noči sta ji izžepali moči. Ihtela je in se sunkoma
smejala, nenehoma eno za drugim. Pa ni mogla

dolgo mirno obsedeti. Ko je stekla naprej, je po-
brala s tal odlomljeno vejo in je z njo jezno ma-
hala po zelenih mladikah, ki so segale na pot.

Prišla je že nizko v gozd. Tedaj je začela kli-
canje, napol zatopljeno v zamolkem šumenju bliž-
njega hudournika.

»Cencaaa — Cencaaa — hooojk«

Bil je divje vreseč, obupan klic.

Dekle je obstalo in prisluhnilo; spet se je od-
zvalo, zdaj že bliže: »Cencaaa — Cencaaa — hooojk«
»Zdi se mi, da išče mene, norec!« je siknila;
in ko se je klicanje ponovilo, je temno zagorela v
obraz in stisnila pesti... Taj Ta je vsega kriv! Če
bi bil pustil loveca pri miru, bi Hajmo ne bil hodil
k meni, ne bilo bi se mi ga treba bati in se pred
njim sramovati, ne bi bil govoril z menoj in nje-
gova stiska bi mi ne segla v srce in — in ne bi
hodila v Salzburg — in bi se mi zdaj ne bilo treba
jeziti, da bi se najraje raztrgala. Taj Ta je vsega
kriv! — Misel je podila misel; vse, vse, ker je
Jurče zakrivil, ji je stopalo pred oči, bičalo njeno
jezo in jo srdilo; samo na eno ni nič pomislila:
na trenutok, ko je pri velikonočnem rajanju tega
od vseh zaničevanega Jurčeta, njemu in sebi v za-
smeh, izvlekla iz njegovega temnega kota.

Zdaj ga je zagledala na ovinku, kako je rdeč v
obraz, zmešano oprezujoč na vse strani, tekel in
hlipal — in med njo in njim je bila široka struga
strmega gorskega potoka, do vrha polna deroče
vode.

»Cencaaa...« je hotel Jurče spet zaklicati, a
mu je glas onemel na ustnicah; zagledal je dekleta.
Med vriskom, ihtenjem in jecljanjem je stekel na-
prej, zasidil dolgo okovanko v strugo, se v visokem
zagonu pognal preko vode; klecnl je, a se spet
pobral, vrgel palico v stran in objel Cenca z obe-
ma rokama.

Ona pa je jezno vzkriknila in ga s pestjo ude-

nila na oznojni obraz, in ko so vsemu bledemu
omahnile roke, ga je sunila v prsi, da se je opo-
tekel nazaj, se zgrudil in napol omahnil v vodo.
Hotel se je spraviti pokonci, toda zajel ga je val,
ga zavrtel in prekučnil, da je izginil pod vodo in
se spet pojavil na vrhu. »Jezus, Marija! Jurče!
Jurče!« je zakričala Cenca vsa blede. Planila je na
strmi breg; posrečilo se ji je, zgrabiti potaplja-
čega se, on pa je hlastnil z roko po njenem krilu
in se je oklenil — buče so udarili valovi preko
njega in ga zagnili — v smrti grozi se je Cenca
hotela oprostiti njegovih rok, toda ko se je borila
z vsem naporom svojih izžepanih moči, se ji je
vdrla krhka zemlja pod nogami, hropeč krik še se
je utrgal z njenih ust, nato je padla z obrazom
naprej v hudournik — in preko nje so se zapenile
vode...

Val je šumel za valom, eden se je valil čez
dr drugega v burni naglici in z divjo silo. Iz šumenja
se je čulo takljanje kamenja, ki ga je valila voda
na svojem dnu. Hudournik se je prožil čez strmine,
hrumel med izpranim pečevjem, bučal čez polom-
ljena debla in izginjal v globel, tako ozko in glo-
boko, da se je nebo nad njo svetlikalo le še kot
ozek, moder trak, dočim je v globeli sami bilo vse
sivo, brez barve, bela edino peneča se voda. Dro-
bni vrelci so se stekali v tolmun, in med padanjem
so njih kaplje malo odsevale, kakor da bi hotela
vsaka izmed njih ukrusti prašek solca iz svetlega
dneva za temo v globeli.

Hrumel se je poganjal hudournik iz temne
globeli spet na dan v široko strugo; vodni prah ga
je zastiral, vsak val se je kodrasto penil. Obreže
se je znižalo in razširilo. Cvetoče grmovje se je
vesilo čez robove skalovja in stegovalo svoje veje
kakor prste pod sinje nebo. Pisan mah in bujno
ščavje se je prepletalo po skalah, koder je mimo
bučal hudournik, in plesoč valovi so se poigravali

z visečim vejevjem, dokler se niso na široko in
mirno iztekli ven v tiho solčno jezero.

Od samotarne sv. Jerneja sem je priplaval po-
časi okoren čoln, naložen z javorovimi in cempri-
novimi krjli. Krmaril ga je star mož. Spredaj na
čolnu je sedel Ulej, podobar; prišel je bil po novo
zalogo lesa za svojo delavnico; v roki je držal kreclj
lesa in stružil po njem s kratkim nožem. Urno in
spretno je rezljal v les in vedno jasneje se je ka-
zala iz kreclja ženska glavica.

Tedaj je rekel stavec: »Ulej! Kaj pa leži tamle
v vodi?« »Kje, oče?«

»Tamle, kjer se izteka hudournik.«
Ulej si je zasenčil s roko oči in pogledal tja.
»Pa res oče, zdaj vidim tudi jaz.«
»Podoba je, da leži v vodi žensko krilo.«
»Morda je kdo kaj izgubil. Zapeljite tja, oče.«
Ulej je potisnil napol izgotovljeno glavico z
nožem vred v žep in vstal.

Stavec je obrnil čoln in krmaril proti bregu.
»Moj Bog, oče,« je viknil Ulej, »dogodila se je
nesreča — tam leži žensko truplo! O ti moj ljub-
i Bog! Kaj se je le moglo zgoditi?«

Prišla sta bliže. Hudournik je potisnil Cenca
tejo iz glavnega toka na plitvino; tam je ležalo v
prozorni vodi z nabuhlo obleko in plevajočimi ble-
dimi rokami.

Ulejeve oči so osteklenele in obraz pobledele;
z ihtečim vzkrikom je skočil iz čolna in vzel mrtvo
truplo v svoje drhteče roke. »Oče, pogledj, pogledj...
Cenca! Cenca!« Beseda mu je zamrla. V brezupni
boli je strmel v mrljca, ki mu je glava s cedječimi
se lasmi, zaprtimi usti in brezkrvnimi ustnicami
visela v zatilnik. Izza životka in izpod razpletelih
kit je v drobnih kapljicah pronicala kri. Lice ni
bilo skaženo, še lepše je bilo skoraj ko v življe-
nju, kajti vsako potezo trme in divjosti je spreme-
nila smrt v tiho spokojnost.